

YEŞİL SOL
PARTİ

2023 SEÇİM BİLDİRGESİ

YEŞİL SOL
PARTİ

BURADAYIZ
BİRLİKTE
DEĞİŞTİRECEĞİZ

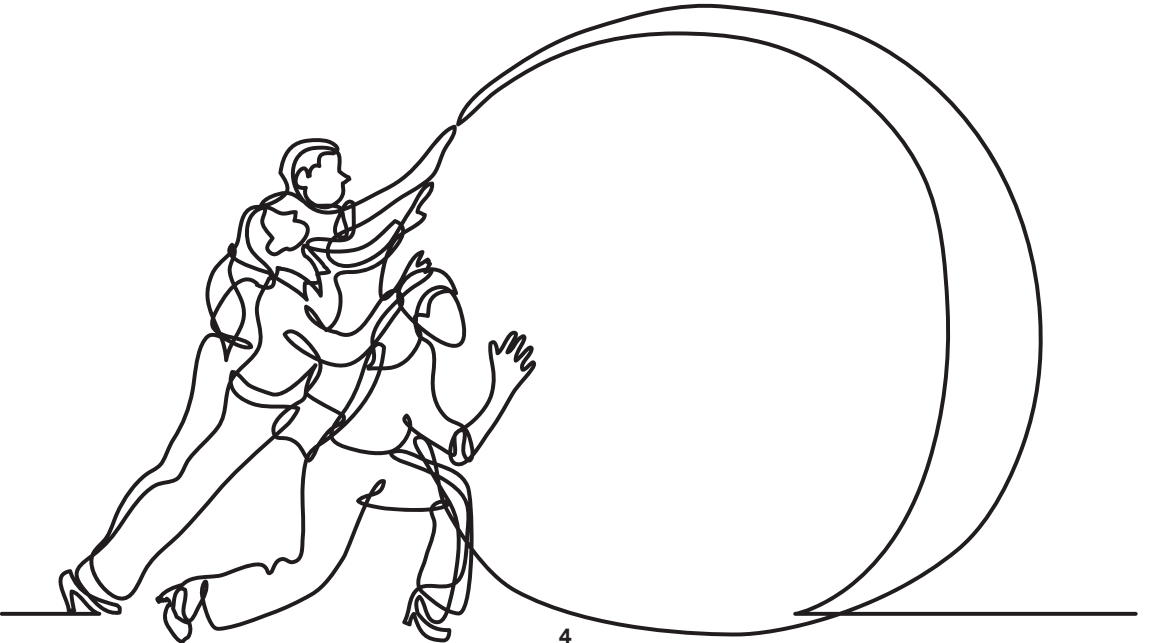
2023 SEÇİM BİLDİRGESİ

1.BÖLÜM

BURADAYIZ! BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ!

Dünyada ekonomik kriz ve hegemonya savaşları yaşanıyor. Türkiye’de de başta Kürt sorunu olmak üzere tarihsel, toplumsal ve siyasal sorunların çözülemediği olması nedeniyle yaşanan çoklu kriz ağırlaşıyor. Böylesi bir süreçte yüz yıllık Cumhuriyet tarihinin en kritik seçimlerine giriyoruz. Bu seçimler bir dönüm noktası olacak. 14 Mayıs 2023’te ülkenin ve toplumun geleceği oylanacak. Önümüzde sadece iki seçenek var. Ya faşizme dur diyeceğiz veya faşizm daha da kurumsallaşacak. Bir yol ayırındayız. **Biz’ler hem faşizme dur diyeceğiz, hem de demokrasinin, özgür ve eşit geleceğin teminatı olarak Meclis’te çok daha güçlü yer alacağız.**

Maraş merkezli 6 Şubat depremleri şehirlerimizi yıktı, canlarımızı aldı. Acımız tarifsiz, yasımız sürüyor. Depremler sâdece şehirlerimizi yıkmakla, canlarımızı bizden koparmakla kalmadı, AKP-MHP iktidarının yarattığı siyasal enkazı da ortaya çıkardı. Yıkım büyük, acılar derin. Ancak depremlerde insan yaşamı için kritik 72 saat boyunca ve birçok yerleşimde sonrasında da ortada görünmeyen iktidara karşılık dayanışmayı büyüten toplumun gösterdiği gibi, şimdi daha

da güçlüyüz ve bu iktidarın yarattığı siyasal, ekonomik ve toplumsal enkazdan kurtulmayı birlikte başaracağız. Bu deprem, bir kez daha yerinden ve yerelden yönetimin hayati olduğunu açığa çıkarmış, merkeziyetçiliğin toplumsallığın özüne uymadığını göstermiştir.

Bu iktidarı gönderecek, Demokratik Cumhuriyeti kuracak, “yüzyılın felaketi”ne karşı Demokratik Cumhuriyet yüzyılını başlatacağız. Demokratik Cumhuriyet, Demokratik Ulus’la mümkündür. Demokratik Ulus tüm etnik, kültürel ve inançsal kimliklerin eşit ve özgür olarak bir arada var olduğu ve varlıklarının anayasal güvence altında bulunduğu toplumun demokratik ifadesidir.

Demokrasiden, halkların ortak iradesinden korkup kaçan yüzyıllık Cumhuriyet tekçilik üzerine kurumsallaştı. Ret ve inkâr siyaseti Kürt sorununu daha da büyüttü. Cumhuriyet tarihi, her tür askeri sivil vesayet, ataerkinin, baskıların, yasakların, siyasi darbelerin, hak ihlallerinin, irade gasplarının, toplumsal talepleri yok saymanın örnekleriyle dolu. Demokrasiyle buluşamayan Cumhuriyet, patronlara ve işbirlikçilerine hizmet eden ekonomik düzeniyle bugün tam bir siyasal ve kurumsal enkaza dönüşmüş durumda. Emekçileri ve toplumun çok büyük çoğunluğunu yoksullaştıran, patronları zenginleştiren bu düzeni birlikte değiştirmek için mücadele ediyoruz. Emek sömürsüne dayanan düzene karşı emeğin özgürlüğünü savunan sosyal bir cumhuriyeti inşa edeceğiz.

Güvenlikçi politikalarla hukuksuzluğu, adaletsizliği her gün büyüten, devleti çeteleştiren, mafyaya teslim olan, zulmünü örtmek için tarikatlara teslim olan bu tek adam düzeninin yıkılması, **ikinci yüzyılın başında Demokratik Cumhuriyet’in temellerinin atılması için geliyoruz.**

Siyasal, iktisadi, toplumsal ve ekolojik alanda yaşanan çoklu krizlere karşı; halklar, kadınlar, gençler, emek özgürlük ve demokrasi güçleri, tüm ezilenler olarak **Demokratik Cumhuriyet’te buluşuyoruz.**

Türkiye halklarının demokratik geleceği için çözüm, AKP-MHP iktidarının derinleştirdiği çoklu krize karşı sistemin radikal demokratik değişimidir. Çözüm, sistem içi muhalefetle iktidarın değişmesi değil; yeni yaşamı inşa edecek 3. Yol’dur, Demokratik Cumhuriyet’tir.

Çoğulcu bir siyasal sistemde yerel demokrasi, demokratik ve ekolojik toplum, cinsiyet eşitliği, özgürlük ve insan hakları ilkelerini esas alarak **Demokratik Cumhuriyet'i inşa edeceğiz.**

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılını, katılım, müzakere ve demokratik uzlaşa esasına dayalı, temel hak ve özgürlüklerin en geniş şekilde kullanıldığı, demokrasinin toplumsallaştığı **Demokratik Cumhuriyet yüzyılı yapacağız.**

Demokratik Cumhuriyet yüzyılının eşiğinde umut yorgunluğundan çıkıp, yolumuzu cesaretle, coşkuyla ve birlikte bulmamızı sağlayacak ortak pusulamız 3.Yol'dur. 3. Yol, Türkiye halklarının barış içinde, eşit, özgür ve ortak yurttaşlık temelinde yaşayacağı bir Türkiye kurma yoludur.

Türkiye'nin sorunları çok büyük. Yaşadığımız sorunlar yapısal nitelikte. Bu nedenle yapısal sorunlara karşı yapısal çözümleri savunuyoruz. Tamirat, tadilat, makyaj ve restorasyonla sorunlara köklü çözümler getirilemez. 3. Yol çizgisi sorunların yapısal ve sistemik temelde çözülmesinin yoludur. Ülkede bir yanda AKP-MHP koalisyonu, yani statükocu iktidar güçleri var. Diğer yanda ise restorasyoncu düzen içi muhalefet güçleri var. Statükocu iktidar tam bir ekonomik ve siyasal enkaz yaratmıştır. Restorasyoncu muhalefet ise sorunların asıl nedenine dokunmayan sistem içi sınırlı vaatlerde bulunuyor. Oysa çözüm gerçek değişimde. Çözüm demokratik değişimde. Bu nedenle yolumuz, 3. Yol'dur. Partimiz de 3. Yol'un lokomotifidir.

Türkiye kritik bu eşikten geçerken, hiçbir köklü tarihsel, toplumsal ve siyasal sorunun çözümünü erteleme şansımız bulunmuyor. **Özgürlüğe, eşitliğe, demokrasiye ve adalete hava gibi, su gibi ihtiyacımız olan bir dönemdeyiz.**

Geleceğin vaat edilmiş bir ödül değil, şimdiden kazanılacak bir yaşam olduğunu biliyoruz. 3. Yol'da Demokratik Cumhuriyet'i halkların kolektif iradesi, umudu, gücü ve sesi ile inşa edeceğiz. Bu ses; bütün farklı kimliklerin, kültürlerin, inançların, anadillerin, kadınların, gençlerin, yaşlıların, tüm ezilenlerin ve ötekileştirilenlerin özgür ve eşit yeni yaşam mücadelesinin ortak sesidir.

Demokratik Cumhuriyet çağrısı; toplumun karar süreçlerine katılarak yeni bir ülke kurma, yerel demokrasiyi güçlendirme, **Türkiye halkları için demokratik bir yaşam inşa etme çağrısıdır.**

Çağrımız, ikinci yüzyılında cumhuriyeti birlikte demokratikleştireceğimiz büyük yürüyüşe davettir; **Demokratik Cumhuriyet mücadelesini büyütme ve güçlendirme çağrısıdır.**

Yürüyüşümüz, ezilenlerin demokratik mücadelesidir. Statüko ile restorasyon arasındaki sıkışmışlığa karşı umutla ve coşkuyla adımlarımızı birleştirerek **"Yeni Yaşam"a davettir.**

Mutlaka kazanacağız, hep birlikte kazanacağız. 2023 Baharı'nda birlikte değiştireceğiz.

Yapabilecek gücümüz, başarabilecek irademiz ve kararlılığımız var. İkinci Yüzyıl'ı Demokratik Cumhuriyet Yüzyılı yapmaya geliyoruz...

EŞİT VE ÖZGÜR BİR TOPLUM İÇİN DEMOKRATİK CUMHURİYET

KÜRT SORUNUNUN DEMOKRATİK BARIŞÇI ÇÖZÜMÜ

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılının eşiğindeyiz. Yeni yüzyıl, inkâr ve bastırma siyaseti yerine muhataplarla diyalog içinde ve demokratik müzakere yöntemleriyle Kürt sorununun çözüldüğü bir yüzyıl, bir Demokratik Cumhuriyet Yüzyılı olacak. **Bunun için birlikteyiz, buradayız!**

Meclis, diyalog ve çözüm zeminini kurarak, demokratik müzakere yöntemleriyle tüm toplum için geleceğin kazanılmasına önayak olmalıdır. Bu çerçevede, başta anadilinde eğitim hakkı olmak üzere tüm evrensel kimlik haklarının tanınması için gerekli yasal ve anayasal düzenlemelerin yapılması büyük önem taşır. Kürt sorununda demokratik ve barışçı çözüm için temel insan haklarının ve evrensel hukuk ilkelerinin ağır bir ihlali olan tecridin sonlanması elzemdir.

Çözüm savaş ve güvenlikçi politikalarda, silah ve çatışma yöntemlerinde değil, diyalog ve müzakerededir.

Türkiye'nin en köklü sorunu olan, Cumhuriyetin demokratikleşmesi ile doğrudan bağlantılı ve iç içe geçmiş olan Kürt sorununun demokratik ve barışçı çözümü için gereken sorumluluğu üstlenmeye geliyoruz.

Sorunlarımızı konuşarak, müzakere ederek, diyalog yoluyla çözmek temel yaklaşımımızdır. Barış ile tüm toplum kazanacak, Biz'ler kazanacağız.

İKİNCİ YÜZYILDA DEMOKRATİK ANAYASA

Türkiye'nin çok kimlikli, çok kültürlü, çok inançlı, çok dilli yapısına uygun yeni bir demokratik, eşitlikçi ve özgürlükçü Anayasayı, toplumsal sözleşmeyi demokratik katılım ve toplumsal müzakere ile birlikte yazmak için biz'ler hazırız!

Demokratik Cumhuriyet'in, toplumsal barışın ve eşit koşullarda birlikte yaşamın teminatı olan yeni bir toplumsal sözleşme ile bütün özgürlükleri, hakları ve eşit yurttaşlığı güvence altına almaya geliyoruz. Ülkedeki tüm halkların, inanç gruplarının ve kültürlerin haklarına ve varlığına saygıyı anayasal güvence altına alan Demokratik Anayasa'yı savunuyoruz.

Yeni anayasada barış hakkı, hakikat hakkı, sendika kurma hakkı, grev ve toplu sözleşme hakkı, sosyal güvenlik hakkı, temel gelir hakkı, konut hakkı, engelli hakları, temiz suya ve yeterli gıdaya erişim hakkı, vicdani ret hakkı, kültürel kimlik hakkı, anadilini kullanma hakkı, eğitim ve öğrenim hakkı, bilgi edinme hakkı, adil yargılanma hakkı, çocuk hakları, yaşlı hakları, hayvan hakları ile düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğü, din ve vicdan özgürlüğü, basın özgürlüğünü garanti altına alan sivil, özgürlükçü ve eşitlikçi yeni bir anayasa 3. Yol'un özgürlük sözleşmesidir.

YEREL DEMOKRASİ İLE GÜÇLENDİRİLMİŞ ÇOĞULCU PARLAMENTER SİSTEM

Geniş yetkilere sahip çoğulcu bir parlamentonun bulunduğu, kuvvetler ayrılığının işlediği, denge ve denetleme mekanizmalarının etkili olduğu bir demokratik sistem ile değiştireceğiz.

Parlamente demokrasi katılımcı demokrasiyle tamamlanması için halkın karar mekanizmalarına katılımını sağlayacak düzenlemeleri yaşama geçireceğiz.

Kuvvetler ayrılığının yerele doğru genişlediği, yerel yönetimlere yetki ve kaynak devrinin güvence altına alındığı, yerel yönetimler üzerinde merkezi vesayete son verildiği, yerel katılım mekanizmalarının işlediği **güçlü bir yerel demokrasiyi inşa etmek için geliyoruz...**

KAYYIM REJİMİNE KARŞI HALK İRADESİ

Siyaseti merkezileştirerek Meclisin iradesini yok sayan ve yerel demokrasiyi kayyım rejimi ile gasp eden AKP-MHP iktidarına karşı Demokratik Cumhuriyet'i inşa edeceğiz.

Meclisler, kent konseyleri, platformlar, meslek kuruluşları ve demokratik kitle örgütlenmeleri ile yönetime ve karar süreçlerine katılan halkın iradesiyle demokrasiye ve eşit temsiliyete dayalı yerel yönetimleri güçlendireceğiz.

Halk iradesine ve seçim adaletine ipotek koyan ve bir yönetim biçimi haline gelen **kayyım rejimine son vermek için geliyoruz.**

BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ YARGI İLE HERKES İÇİN ADALET

Yürütmenin vesayeti altındaki yargı kurumu eliyle siyaseti ve toplumu şekillendiren ve toplumsal, siyasal muhalefeti tasfiye etmeye çalışan AKP-MHP iktidarına karşı **bağımsız ve tarafsız yargı için geliyoruz.**

Temel insan hak ve özgürlükleri ile uluslararası sözleşmelerin gereklerini kabul eden bir hukuk ve adalet sistemi inşa edeceğiz.

EKONOMİDE ADALET İLE YOKSULLAŞTIRMAYA SON

Cumhuriyet tarihinin en yüksek işsizlik, yoksulluk, borçlandırma ve mülksüzleştirme sürecine son verecek **ekonomide adalet için buradayız.**

İktidarın sermayeyi önceleyen kapitalist ekonomi politikalarına, emek ve emekçi düşmanlığına, savaş, güvenlikçi ve silahlanma harcamalarına, kadın yoksulluğuna karşı emeğin ve halkların birlikte özgürleşeceği Demokratik Cumhuriyet'i birlikte inşa edeceğiz. Esnek ve güvencesiz çalışmaya, emeğin sömürüsüne ve iş cinayetlerine karşı örgütlü emek ile birlikte değiştireceğiz.

RANTÇI DEĞİL TOPLUMCU KAMU YÖNETİMİ

Kamu yönetimini demokratikleştirmek, liyakat ilkesini belirleyici yapmak ve siyasi partilerin kadrolaşma alanı olmaktan çıkarmak için geliyoruz.

Kanun Hükmünde Kararnameler ile yaratılan hak gasplarına ve kamuda ayrımcılığa son vermek için birlikte değiştireceğiz.

BARIŞÇI DIŞ POLİTİKA

Dış politikayı diplomasi yerine savaş, şiddet ve askeri anlayışla yürüten iktidar blokuna ve küresel savaş güçlerine karşı barışçı bir dış politika için geliyoruz.

Halkları savunmasız kılan, kadınları şiddetin ve sömürünün hedefi haline getiren, ekolojik yıkıma sebep olan ve sermaye odaklarını zenginleştirerek toplumu yoksullaştıran savaş anlayışına dayalı dış politikayı birlikte değiştireceğiz.

Ortadoğu'da ve dünyanın her yerinde yaşanan sorunların demokratik ve barışçı çözümü için diplomasi ve müzakereyi esas alacağız.

İkinci yüzyılda yerel, bölgesel ve küresel barış için Demokratik Cumhuriyet'i inşa edeceğiz.

KADINLAR İÇİN ÖZGÜRLÜK VE EŞİTLİK

İktidarların estirdiği faşizme ve erkek egemenliğine karşı örgütlenmeyi ve dayanışmayı büyütme için geliyoruz.

Erkek egemenliğinin benzer biçimlerini farklı gibi sunan erkek ittifaklarına karşı özgürlük, demokrasi, barış ve eşitlik için 3. Yol'da yürüyoruz.

Kadınların tarihsel kazanımları ve biz'lerin mor çizgisi olan eşbaşkanlık ile eşit temsiliyet ilkesi ve İstanbul Sözleşmesi ile birlikte değiştireceğiz.

ÖZGÜRLÜKÇÜ LAİKLIK

Devletin, dini ve inançları tahakküm altına almasına ve inançlara yönelik tekçi, inkârcı ve asimilasyoncu politikalara karşı özgürlükçü laikliği savunuyoruz.

İnanç ve vicdan özgürlüğünü, inançların çoğulluğunu ve eşit yurttaşlığı Demokratik Cumhuriyet ile anayasal güvenceye almak için birlikte değiştireceğiz.

Halkları ayrıştıran, yaşam biçimlerini, inançları ve dini değerleri baskı altına alan ve siyasetin aracı haline getiren AKP-MHP dönemine son vermeye geliyoruz.

EKOLOJİK YENİ YAŞAM

Küresel iklim krizinin ölümcül sonuçları bütün dünyada yaşanıyor. Küresel iklim krizinden en az sorumlu olan ülke halkları en büyük felaketleri yaşıyor, en çok acıyı çekiyor. İklim mültecilerinin sayısı her geçen yıl çoğalıyor. Eğer durdurulmazsa, kapitalizmin bu ölümüne büyüme çılgınlığı insanlığın ve diğer tüm canlıların sonu olacak. İklim krizi ve iklim adaletsizliğine karşı hayatı savunanların evrensel mücadelesinin güçlü bir halkası olmaya geliyoruz. Doğayı sermaye birikim aracı olmaktan çıkararak ekolojik yıkımı durdurmaya geliyoruz.

Enerji, ulaşım, kentleşme ve tarım politikalarında ekolojik yaklaşım ve canlılar arası hiyerarşik düzenin olmadığı bir ekosistem içinde yaşam hakkı için birlikte değiştireceğiz.

İnsan merkezli doğa kavrayışına karşı ekoloji temelli politikalarla birlikte Demokratik Cumhuriyet'i inşa edeceğiz.

ÖZGÜR GENÇLİK İLE DEMOKRATİK CUMHURİYET'E

Demokratik Cumhuriyet'e gençlikle yürüyoruz!

Gençliğin özgürleşmesi, yaşam biçimlerine müdahale edilmemesi ve karar süreçlerine eşit katılımı için geliyoruz.

Tahakküme, baskıya, sömürüye ve yaş ayrımcılığına karşı bugünün ve yarının 3. Yol'unu gençlikle inşa edeceğiz.

2.BÖLÜM

DEMOKRATİK ANAYASA İÇİN BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ!

HUKUK VE ADALET İÇİN GELİYORUZ

Adil, eşitlikçi, özgürlükçü, katılımcı demokratik Anayasa için

Buradayız, Birlikte Değiştireceğiz

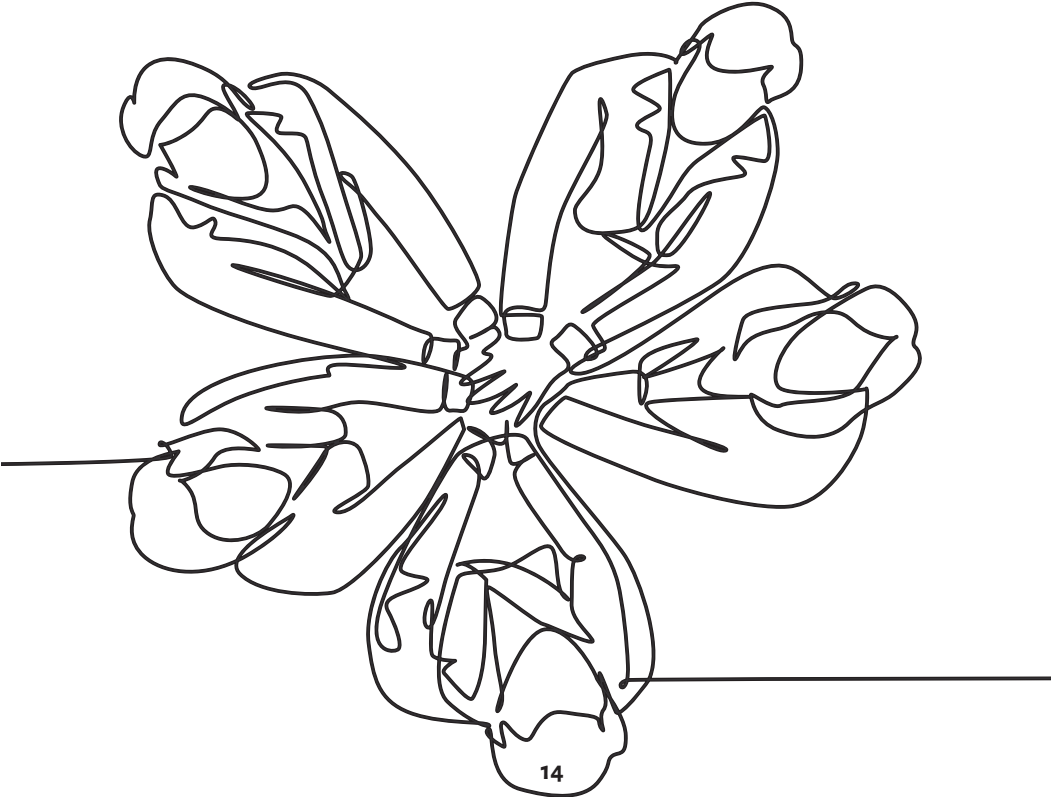
Merkezin tahakkümüne karşı yereli

Sermayenin tahakkümüne karşı emeği ve doğayı

Erkek egemenliğine karşı kadınların özgürlüğünü ve eşitliğini

Devletin tahakkümüne karşı toplumu esas alacağız

Yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı için geliyoruz...

HERKES İÇİN ADİL YARGILANMA HAKKINI GÜVENCE ALTINA ALACAĞIZ

- Temel hak ve özgürlükleri koruyan, toplumsal cinsiyet eşitliğini savunan uluslararası sözleşmelerin iç hukukta şartsız koşulsuz geçerli olmasını sağlayacağız.
- Ayrımcı, ırkçı, cinsiyetçi suçların etkin ve etkili soruşturulması ve cezalandırılması için mevzuatta düzenlemeler yapacağız. Ayrımcı yasaları mevzuattan çıkartacağız.
- Düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğü, din ve vicdan özgürlüğü ve basın-iletişim özgürlüğü önündeki tüm yasal engelleri kaldıracacağız.
- Eleştirileri engellemek için kullanılan ‘Cumhurbaşkanına hakaret’ suçunu yasalardan çıkartacağız.
- Bilişim alanındaki mevzuatı ifade özgürlüğünü kısıtlamayacak ve kişilik haklarını ihlal etmeyecek şekilde yeniden düzenleyeceğiz.
- Bant daraltma yöntemi ile halkın haber alma ve iletişim hakkını engelleyen düzenlemeleri kaldıracacağız.
- Şiddet, çocuk istismarı, ırkçılık, ayrımcılık hallerinin varlığı dışındaki erişim engelleme kararlarını kaldıracak ve yeniden verilmesini engelleyici yasal düzenlemeler yapacağız. Bilişim Teknolojileri Kurulu’nun özgürlükleri engelleyen yetkisine son vereceğiz.
- Süreli ve süresiz yayınların çıkarılma süreçlerini kolaylaştıracak, kamu güvenliği gibi soyut gerekçelerle yayın, basım ve dağıtım özgürlüğünün engellenmesine yol açan düzenlemeleri kaldıracacağız.
- Barış hakkı, anadilini kullanma hakkı, anadilinde eğitim hakkı, vicdani ret hakkı, umut hakkı, toplantı ve gösteri hakkı, bilgi edinme hakkı, konut ve barınma hakkı, çevre hakkı, temiz suya ve gıdaya erişim hakkı ile asgari temel gelir hakkını Anayasa’da temel hak ve özgürlükler arasında sayacağız.
- Kolluğun yaşam hakkı ihlaline yol açan ölçsüz ve orantısız yetkilerine son vereceğiz. Yaşam hakkını istisnasız güvence altına alacağız.
- Ağır insan hakları ihlallerine ve insanlığa karşı suçlara dair yasal boşlukları

ortadan kaldıracacağız, bu suçların zaman aşımına bağlı olmadan yargılanması için gerekli düzenlemeleri yapacağız.

- Sendika kurma hakkı, grev ve toplu sözleşme hakkı, sosyal güvenlik hakkı önündeki yasal engel ve kısıtlamaları kaldıracacağız. Her işyerinde örgütlenme ve sendika hakkını güvence altına alacağız.

- Esnek ve güvencesiz çalışmaya son vereceğiz. Emekçilerin söz hakkının olacağı işyeri yönetimlerinin oluşturulması için gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız.

TARAFSIZ VE BAĞIMSIZ YARGININ GÜVENCELERİNİ OLUŞTURACAĞIZ

- Yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı ve demokratikleşmesi için yasal düzenlemeleri yapacağız.

- Yürütmenin ve/veya yasamanın yargı üzerindeki tahakkümünü ortadan kaldıracacağız.

- Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nu, Hâkimler Kurulu ve Savcılar Kurulu olarak iki ayrı kurul olarak yeniden yapılandıracağız. Adalet Bakanı'na ve yardımcısına veya parlamenter sistemdeki adıyla müsteşarına ya da herhangi bir yürütme organı yetkilisine bu kurullarda yer vermeyeceğiz.

- Hâkimler Kurulu ve Savcılar Kurulu, “kamu tüzel kişiliği”ne sâhip, özerk birimler olarak örgütlenecekler. Kurulların, hâkim ve savcılarının mesleğe kabulleri, kariyerleri, özlük işleri ve disipline dair hususlardaki tüm kararlarının yargı denetimine açık olması sağlanacak.

- Yüksek Seçim Kurulu kararlarına karşı yargı yolunun açılmasını sağlayacağız.

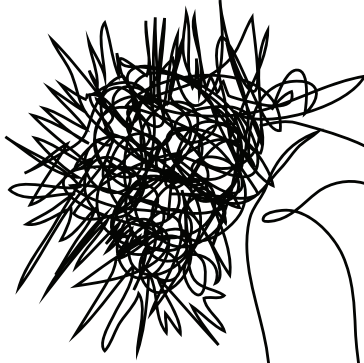
- Anayasa Mahkemesi'ne üye seçiminde Cumhurbaşkanının yetkisini sınırlandıracacağız. Mahkeme üyelerinin, hukuk alanında en az 20 yıl çalışmış yargıçlar ve avukatlar tarafından önerilecek kişiler arasından seçilmesini sağlayacak düzenlemeyi yapacağız.

- Temel hak ve hürriyetlere ilişkin düzenlemelerde Anayasa Mahkemesinde iptal davası açma koşullarını değiştireceğiz. En az 20 milletvekilinin ortak

imzası ile veya hukuk derneklerinin, baroların, hak alanı ile ilgili sivil toplum kuruluşlarının iptal davası açabilmesini sağlayacağız.

- Yargıç ve savcıların örgütlenme haklarını güvence altına alacağız.
- İhtisaslaşma adı altında politik görüşleri ve politika yapanları yargılamak için tayin edilen özel görevli/yetkili mahkeme ve savcılık uygulamasına son vereceğiz.
- İktidarın tutuklama mercilerine çevirdiği Sulh Ceza Hâkimliklerini kaldırarak yerine yetki ve görev alanı belli Sulh Ceza Mahkemelerini kuracağız.
- Savcılığa bağlı; gerçeğin ortaya çıkması, adaletin gerçekleşmesi kapsamında avukatlara da hizmet verebilen bir adli kolluk teşkilatı oluşturacağız.
- Savunma hakkını koruyucu düzenlemeler getireceğiz. Siyasi müdahaleler sonucu getirilen çoklu baro uygulamasını kaldıracağız. Baro seçimlerinde temsilde adalet ilkelerinin uygulanmasını sağlayacağız.
- Masumiyet karinesini yok sayan tüm uygulama ve düzenlemeleri kaldıracacağız.
- İltisak ve/veya irtibatlı olma gibi kavramları ceza ve idari mevzuattan çıkaracağız. TCK ve TMK'daki özgürlükleri kısıtlayan ve baskıcı rejime hizmet eden maddeleri değiştirip bunları hukuki belirlilik ve hukuk güvenliği ilkesine, evrensel düzenlemelere uygun hale getireceğiz.
- Gizli tanık beyanlarına dayanan hukuksuz yargılamalara son vereceğiz.
- Kesinleşmiş yargı kararı olmadan verilen tüm idari tahditleri kaldıracağız.
- Tutuksuz yargılamanın asli olmasını ve tutuklamaların etkin ve objektif bir denetime tabi kılınmasını sağlayacağız.
- Temel hak ve hürriyetlerin, sosyal ve ekonomik haklar da dâhil, kararnamelerle düzenlenmesini istisnasız olarak önleyeceğiz.
- Cumhurbaşkanı'nın kanunları "veto" yetkisini kaldırarak, makama kanun tekliflerini "geri gönderme yetkisi" vereceğiz.

- Kanun teklif ve tasarılarına dair ilgili sivil toplum kuruluşları ve meslek kuruluşları ile uzmanların görüşlerine başvurulmasını zorunlu hale getireceğiz.
- Doğaya, kadınlara, çocuklara, engellilere, LGBTİ+lara yönelik suçlar ile ayrımcılık ve ırkçılık suçlarında siyasi partilerin, sivil toplum kuruluşlarının ve derneklerin taraf ehliyetini, dava açma hakkını güvence altına alan düzenlemeler yapacağız.
- Nefret ve ırkçılık saikiyle işlenen suçları, ağırlaştırıcı neden olarak tüm mevzuatta tanımlayacağız ve bu suçlarda haksız tahrik indiriminin uygulanmasını sağlayacağız.
- Roma Statüsü'ne taraf olacak ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin yetkisini tanıyacağız. TCK 76 ve 77. Maddelerdeki soykırım ve insanlığa karşı suç tanımlarını Roma Statüsü'ndeki suç tanımlarıyla uyumlu hale getireceğiz. TCK'nın 'Uluslararası Suçlar' bölümüne, Roma Statüsü'nde belirtilen ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin yetki alanına giren savaş suçu ile saldırı suçunun da eklenmesini sağlayacağız.

ERKEK YARGIYA SON VERECEĞİZ

- Tek adamın hukuksuz bir şekilde bir gece yarısı fermanıyla kaldırdığı İstanbul Sözleşmesi'ne tekrar taraf olunması ve hayata geçirilmesi için gerekli adımları atacağız.
- Eril hukuk sistemine son vererek kadın özgürlükçü ve cinsiyet eşitlikçi bir hukuk sistemi inşa edeceğiz. Toplumsal cinsiyet kaynaklı suçlarda haksız tahrik indirimi gibi cezasızlığa neden olan uygulamaları mevzuattan kaldıracağız.
- Toplumsal cinsiyet ayrımcılığından kaynaklanan suçları ceza kanunlarında ayrı bir kategori olarak düzenleyeceğiz. Bu suçlarda zamanaşımı, denetimli serbestlik, koşullu salıverilme gibi hukuki güvenceleri ve uygulamaları kaldıracağız.
- Erkek şiddetine karşı kadının meşru müdafaa hakkını yasal zemine kavuşturacağız.
- Hâkim, savcı ve avukatlara yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimini zorunlu hale getireceğiz. Kadına yönelik şiddette başvuru, soruşturma ve yargılama süreçlerinde uzman kolluk güçleri ile hâkim ve savcılarının görevlendirilmesini sağlayacağız.
- Kadınlara ve çocuklara yönelik her türlü cinsel ve fiziksel şiddet davalarına bakacak ihtisas mahkemelerinin kurulmasını sağlayacağız.
- Kadınlara ve çocuklara yönelik suçlarda adli yardımın kapsamını genişleteceğiz.

İNFAZ REJİMİNİ ADİL VE EŞİT HALE GETİRECEĞİZ

- Adli ve siyasi tutsaklar için ayrımcı infaz rejimine son vereceğiz.
- Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm siyasi hükümlülerin koşullu salıverilmeden yararlanmasını engelleyen hükümleri kaldıracağız.
- Umut hakkını yasal düzenleme haline getireceğiz.
- Düşman ceza hukuku ve düşman infaz hukuku uygulamalarına son vereceğiz.

- Cezaevlerindeki idari ve gözlem kurullarının rehabilitasyon adı altında politik görüşler üzerinden tutuklu ve hükümlüler üzerinde izlediği ayrımcı ve baskıcı denetime son vereceğiz.
- Mahkûmların yargısal kararı aşan şekilde tutukluluk sürelerini uzatan kararlara karşı yeniden itiraz ve iptal yollarını açacağız. Bu kurulların tüm mahkûmların temel hak ve özgürlüklerini tanıyan, saygı duyan, özerk ve bağımsız kurullar olarak çalışmasının koşullarını yaratacağız.

SİYASİ PARTİLER VE SEÇİM YASASINI DEĞİŞTİRECEĞİZ

- Siyasi Partiler Yasası'nı demokratikleştirerek seçmenlerin ve üyelerin kararlara doğrudan katılabildiği düzenlemeler getireceğiz.
- Seçim barajını kaldırarak temsilde adaleti sağlayacağız, Meclis'te bütün partilerin aldıkları oy oranında temsil edilebilmesinin yolunu açacağız.
- Kadınların siyasette eşit temsiliyetini ve katılımını anayasal güvence altına alacağız.
- Eşbaşkanlık sistemini siyasi partilerin bütün kademelerinde ve yerel yönetimlerde uygulanabilir hale getirecek yasal düzenlemeleri yapacağız.
- Kamu emekçilerine siyasi partilere üye olma ve siyasi faaliyet yapma hakkını tanıyacağız.
- Siyasi partilerin hazine yardımıyla yararlanmasında, seçime girme yeterliliğine sahip olmak dışında başka bir şart aranmamasını ve hazine yardımının partilere aldıkları oy oranında yapılmasını düzenleyeceğiz.
- Mevzuattan ilgili düzenlemeleri çıkartarak, siyasi partilerin kapatılmasına son vereceğiz.

İNSAN HAKLARINI GÜVENCE ALTINA ALACAĞIZ

- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının doğrudan uygulanmasını sağlayacağız. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin onaylanmayan ek protokollerini onaylayacağız. Bireysel başvuru yolunu ekonomik ve sosyal hakları kapsayacak şekilde genişletecek düzenlemelere imza atacağız.

- Geçmişe dönük AİHM kararlarının hızla uygulanmasını sağlayacağız.
- İşkence ve kötü muamele suçlarında fail kamu görevlilerinin etkili şekilde yargılanması amacıyla düzenlemeler yapacağız.
- Kötü muamele suçları açısından zamanaşımının uygulanmasını engelleyen düzenlemeleri kaldıracağız. Bu suçları işleyenler için af, denetimli serbestlik, koşullu salıverme dışındaki uygulamaları hayata getireceğiz.
- Hak ihlalinde bulunan kamu görevlileri açısından yargılama süreçlerinin başlamasına engel oluşturan izin sistemini kaldıracağız.
- Ev, işyeri ve üst aramalarında, gözaltına alma ve tutuklamalarda keyfi uygulamalara son vereceğiz.
- Gözaltı süresini tüm suçlamalar için en fazla 1 gün olacak şekilde düzenleyeceğiz.

İNSANLIK ONURU İÇİN BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

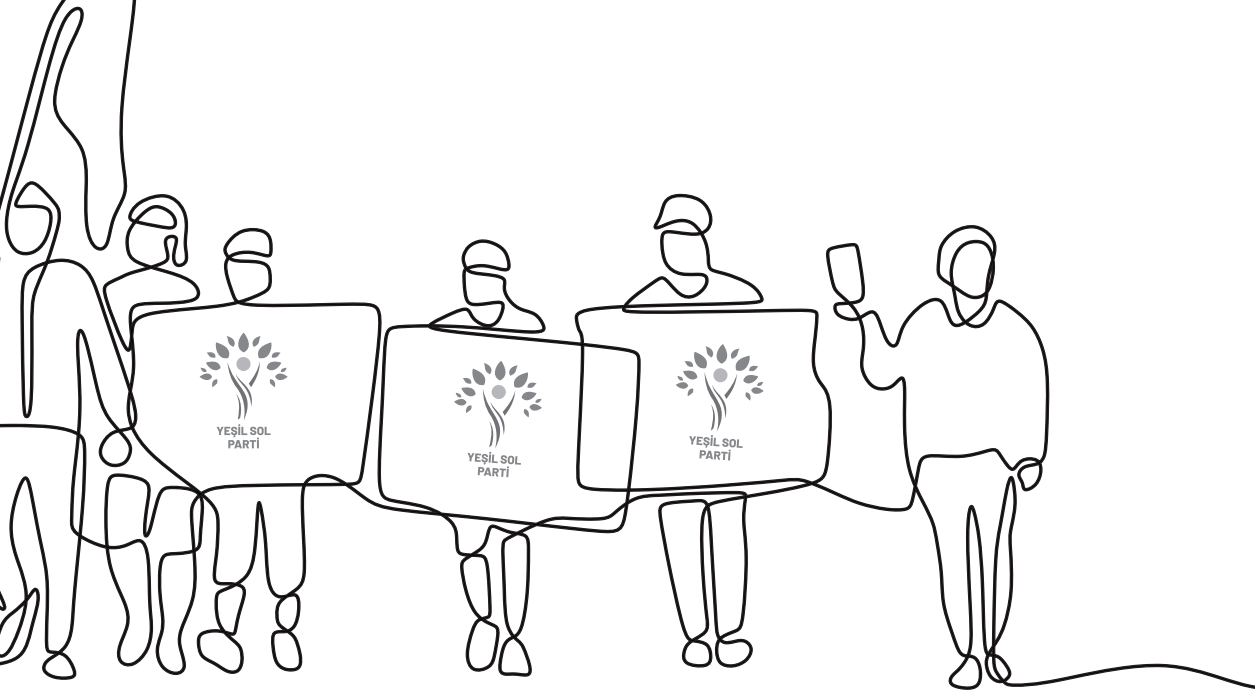
- Hasta tutukluların tahliyesini Adli Tıp Kurumu'nun değerlendirmesine bırakan düzenlemeyi sona erdireceğiz. Hasta tutuklu ve hükümlülere dair değerlendirmenin tedavi gördükleri hastane veya sağlık birimi tarafından yapılmasını sağlayacağız.
- Cezaevlerinde çıplak arama gibi insanlık onuruna aykırı tüm uygulamalara son vereceğiz.
- Tutuklu ve hükümlülerin görüntülü telefon hakkını kullanmasını sağlayacağız.
- Tutuklu ve hükümlülerin yakınlarının vefatı veya ölümcül hastalığı bulunması halinde ziyaret hakkını savcılık onayına bağlı olmaksızın kullanmasına yönelik düzenleme yapacağız.
- Cezaevlerindeki tecrit ve izolasyon uygulamalarına son vereceğiz; tutuklu ve hükümlülerin havalandırma, sosyal faaliyet ve görüş haklarını iki katına çıkaracağız.

- Tutuklu ve hükümlülerin, ceza infazında hukuki güvenlik haklarını teminat altına alacağız.
- Çocuk cezaevlerini kapatarak yasayla ihtilaflı çocuklar için Çocuk Adalet Sistemini kuracağız.
- Cezaevlerinde iaşe uygulamasını kaldırarak ücretsiz, sağlıklı, hijyenik ve nitelikli beslenme hakkını güvence altına alacağız.

KHK'LERİ İPTAL EDECEĞİZ

- 15 Temmuz ve sonrasında adeta bir toplum kırımına dönüşen KHK rejimine son vereceğiz.
- OHAL KHK'lerinin yarattığı tahribatı gözeterek, KHK'lerle ve hukuksuz biçimde kapatılan tüm muhalif medya ve sivil toplum kuruluşlarını yeniden açacak, ihraç edilen kamu emekçilerinin göreve iadeleri için etkili idari mekanizmalar oluşturacağız.
- KHK'leri ve OHAL komisyonunun hukuksuz kararlarını tüm sonuçları ile birlikte iptal edeceğiz.

- KHK'liler için iade-i itibar sağlayacağız.
- KHK'lilerin 657 DMK başta olmak üzere, ulusal ve uluslararası sözleşmelerden doğan kazanılmış haklarını iade edeceğiz.
- KHK'lilere yönelik kötü muamele, işkence ve insan onurunu zedeleyici her türlü uygulamaya imza atan sorumluların yargılanmasını sağlayacağız.
- Ceza ve idari davaların adil yargılama ve evrensel hukuk ilkelerine göre bağımsız ve tarafsız yargı aracılığıyla yeniden ele alınmasını sağlayacağız
- KHK'lerle sivil ölüme terk edilen tüm yurttaşlarla, siyasi görüşüne bakılmaksızın, maruz kaldıkları hukuksuzluklar giderilene kadar dayanışma içinde olmaya devam edeceğiz.

Demokratik bir yargı reformu ile

Yargıyı siyasal iktidarın bir aracı haline getiren

Yargıya güveni ortadan kaldıran

Demokratik siyaseti tasfiye eden

Özgürlükleri yok eden

**Haksızlığa ve hukuksuzluğa yol açan uygulamalara son vermek için
Biz Hazırız ve Buradayız!**

BURADAYIZ, ÖZGÜR BASIN İÇİN BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Medyanın toplumu doğru ve eksiksiz bilgilendirme görevini yerine getirdiği demokratik ve özgür basın için **buradayız!**

Baskı, sansür, yasak ve hak ihlallerine son vermek, medyayı özgür kılmak ve toplumun hakikatle buluşması için **birlikte değiştireceğiz.**

Dünyada en çok gazetecinin tutuklu olduğu bu topraklarda, tutuklu gazetecilerin ve sosyal medya paylaşımlarından dolayı açılan davalarla tutuklu yurttaşların özgürlüğü için geliyoruz.

- Adil, özgür ve eşit bir gelecek isteyen herkes için basın özgürlüğünü savunmaya devam edeceğiz.
- Düşünce ve ifade özgürlüğü üzerindeki her türlü baskıya son vereceğiz. Yasalarda basın özgürlüğünü engelleyen tüm düzenlemeleri kaldıracğıız.
- İnternete yönelik her türlü sansür uygulamasına son verecek, iktidar lehine dezenformasyonu kural hale getiren düzenlemeleri lağvedeceğiz. Keyfi internet yasakları ve sosyal medyadaki düşünce ve iletişim özgürlüğü önündeki engelleri kaldıracğıız.
- Gazeteciliğın evrensel ilkeler çerçevesinde yapılmasının zeminini yaratacağıız. Gazeteciliğın iktidar yandaşlığı ve tetikçilik için, ayrımcı, cinsiyetçi ve nefret dilini yaygınlaştıran bir dezenformasyon aracı olarak kullanılmasına izin vermeyecek hukuki düzenlemeleri yapacağız.
- Medyadaki tekelleşmeye son vererek her türlü muhalif sesin kendisini ifade etmesinin koşullarını yaratacağıız. Tekçi iktidar medyası yerine yurttaş medyasına imkân ve olanak sağlayacağız.
- Çoğulcu, çok sesli, anadilinde yayıncılığı güvence altına alacağız. Anadilinde yayın yapan toplumsal hakikat yayıncılığını destekleyeceğiz.
- RTÜK'ü, demokratik ve özgürlükçü bir anlayışla yeniden yapılandıracak, yasağcı bir konumdan çıkaracak, hukuka aykırı keyfi cezaların önüne geçeceğiz.
- Kamu yayıncısı olması gerekirken, bu amacın dışına çıkarak bugünkü iktidarın sesi haline dönüşen TRT kurumunu tarafsızlaştıracak, özerkliğini kâğıt üstünde bir nitelik olmanın ötesinde güçlendirecek, kamu yayıncılığını esas

alan bir yayın politikası uygulayacağız. TRT yayınlarında eşit yurttaşlık ve birlikte yaşam ilkesinin gözetilmesini sağlayacağız.

- Tutuklu gazetecileri özgürlüğüne kavuşturacağız. Gazeteciliği suç olmaktan çıkaracağız. Haber yapma, hakikati söyleme ve yazma özgürlüğünü güvence altına alacağız.
- OHAL kapsamında çıkarılan KHK'lerle hukuksuz şekilde kapatılan medya kuruluşlarının açılmasını, el konulan varlıklarının iade edilmesini sağlayacağız.
- Yazılı, görsel, sosyal ve dijital medyanın tümünde mesleki, etik, eşitlikçi ve özgür habercilik ilkelerinin desteklenmesi için Basın Etik Yasası çıkaracağız.
- Geleneksel ve sosyal medyadaki her türlü nefret dilinin önüne geçeceğiz. Yayınlarda toplumsal cinsiyet eşitliğinin gözetilmesini ve çocukların korunmasını tam güvence altına alacağız. Şiddeti, tacizi, istismarı, nefret dilini teşvik edecek yayınlara yönelik demokratik denetim mekanizmaları işleteceğiz.
- Yerel radyo, televizyon ve gazeteler ile internet yayıncılığı yapan kuruluşları mesleki, etik, kadın odaklı, eşitlikçi, şiddetsiz, doğa savunucusu, hak temelli ve özgür habercilik ilkelerine bağlı kalmaları ve bağımsızlıklarını korumaları için destekleyeceğiz.
- Basın İlan Kurumu'nu bağımsız bir yapıya kavuşturacak, iktidar yandaşlarının nemalandığı, muhaliflerin ise cezalandırıldığı bir kurum olmaktan çıkaracağız.

- Bağımsız ve özgür medya emekçilerinin özlük haklarının korunması ve denetlenmesi ile ilgili mekanizmaları güçlendireceğiz.
- Özgür haberciliğe karşı bir tehdide ve kara propaganda merkezine dönüşen Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığını lağvedecek, istihbarat elemanlarının “gazeteci” olarak köşe başlarını tutmasının önüne geçeceğiz.
- Açık kaynak kodlu özgür yazılımı teşvik edeceğiz.

YURTTAŞLARA EŞİTLİK, İNANÇLARA VE KÜLTÜRLERE ÖZGÜRLÜK İÇİN GELİYORUZ

Halkların toplumsal ve tarihsel dokusuna aykırı tekçi, inkârcı, asimilasyoncu egemenlik sistemine karşı; tüm kimliklerin, anadillerin, kültürlerin, inançların eşitliği ve özgürlüğü için **buradayız!**

Geçmişle yüzleşme, hakikati inşa etme ve eşit yurttaşlık için **birlikte değiştireceğiz.**

Demokratik Cumhuriyet ile din ve inançları siyasetin aracı haline getiren AKP-MHP iktidarına son vermek için geliyoruz...

- İnanç ve vicdan özgürlüğünü eşit yurttaşlık temelinde anayasal güvenceye kavuşturacağız.
- İnançların devletin tekeline alınmasına son vereceğiz.
- İnanç, mezhep, görüş ayrımı yapmaksızın, tüm halkların ve inançların kendilerini özgürce ifade etme hakkını savunacağız.
- Aleviler başta olmak üzere Hristiyanları, Musevileri, diğer tüm inançları ve inanmayanları yok sayan anlayışa karşı halkların ve yurttaşların eşitliğini, inanç özgürlüğünü savunmaya devam edeceğiz.
- Alevilere ve kurumlarına rağmen Meclis'te çıkardığı yasa ile “kendi Alevisini yaratmaya” ve Alevi toplumunu atadığı kayyım ile denetlemeye çalışan iktidarın tekçi yaklaşımına son vereceğiz.
- İnanç sembollerine ve mekanlarına yönelik baskıya son vereceğiz.
- Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, inanan ve inanmayan tüm kim-

liklerin kendilerini özgürce ifade edebilmeleri için özgürlükçü laikliği ısrarla savunmaya devam edeceğiz.

- Müslümanların inançlarının devlet tekelinden kurtarılması, özgürleşmesi ve kendi inançlarını istedikleri gibi yaşamaları için geliyoruz.
- Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yerine inanç işleri üst kurulu gibi çalışan, tüm inançlara tüzel kişilikler olarak örgütlenebilme imkanı sağlayan "İnanç Hizmetleri Başkanlığını" kuracağız.
- Başta Cemevleri olmak üzere, Hristiyanların, Musevilerin ve tüm inançların ibadet mekânlarını "ibadethane" olarak tanıyacağız ve kamu güvencesi altına alacağız.
- Tüm inançların ibadet yerlerine eşit muamele edilmesini, yaşanan tüm kimlik sorunlarının eşit haklar temelinde ele alınmasını sağlayacağız.
- Zorunlu din dersini kaldıracağız. Her öğrencinin kendi inancı ve kültürü doğrultusunda seçmeli olarak ders ve eğitim alma/almama hakkını gözeteceğiz.
- Bütçeyi, din ve devlet işlerinin tamamen ayrıştırılması, tüm bireylerin kendilerini ifade etme olanaklarının geliştirilmesi için kullanacağız.
- Ramazan ve Kurban Bayramlarının yanı sıra diğer inanç grupları için önemli olan özel gün ve bayramları resmî tatil ilan edeceğiz.
- Anadilinde ibadeti ve inançlar temelinde anadilinde eğitim hakkını tanıyacağız.
- Hakaret, ötekileştirme ve nefret suçu anlamına gelebilecek sözcük, deyim ve atasözlerinin dilden, söylemden çıkarılması için çalışmalar yapacağız.

- Amacının dışında kullanılan inanç merkezlerini, inanç kurumlarına kendi kullanımları için iade edeceğiz.
- Tüm inançların kutsal mekânlarının envanterini çıkartacak, tarihi öneme sahip mekânları koruma altına alacağız.
- Halklara ve inançlara yönelik ayrımcılığa karşı Nefret Suçu Yasasını hayata geçireceğiz.
- Devlet tarafından el konulmuş vakıf malları ve taşınmazları iade edecek, devletin tasarrufundan doğan maddi zararları tazmin edeceğiz.
- Yaşam biçimine ve kılık-kıyafete müdahaleyi önlemek için özgürlükçü laikliği savunacağız.
- Toplumsal barış ve geleceğe güvenle bakabilmek için onarıcı adaletin tesis edilmesini sağlayacağız. Yaşadığımız toprakların tarihinde halklara ve inançlara karşı yapılan katliam ve baskılar nedeniyle devlet adına özür dilenmesi için gerekli çalışmaları yapacağız.
- Bu yaşananların araştırılması, hakikatlerin ortaya çıkarılması ve adaletin sağlanması amacıyla “Hakikat, Adalet ve Geçmişle Yüzleşme Komisyonu” kuracağız.
- Yaşanan maddi ve manevi hak kayıplarının giderilmesi, katliam mekânlarının “utanç müzeleri”ne dönüştürülmesi için gerekli düzenlemeleri yaparak toplumsal yüzleşmeyi ve adaleti sağlayacağız.
- Tekçi resmi dil anlayışı ile adı değiştirilen tüm yerleşim yerlerini ve kamusal alanları anadilindeki isimlerine kavuşturacağız.

BURADAYIZ, KADINLARLA DEĞİŞTİRECEĞİZ

Birleşerek dayanışmamızı büyütüyor, 14 Mayıs'ta tek adam rejimini sonlandırıyoruz. Öfkemizle hesap sormaya, yeni yaşamı kurmaya, Cumhuriyet'in ikinci yüzyılını kadınlarla değiştirmeye geliyoruz.

Cinsiyetçiliği, 22 yıllık otoriter yönetiminin temeli yapan ve en fazla kadın cinayetinin yaşandığı dönem olarak tarihe geçen AKP iktidarının cinsiyetçi politikalarına karşı bizim sözleşmemizi, İstanbul Sözleşmesi'ni geri getirmek için biz hazırız!

Kadın işsizliğini ve yoksulluğunu arttıranlara, savaş politikalarıyla toplumsal krizi derinleştirenlere, demokrasi ve özgürlük ihlalleri ile bizi kuşatma altına almaya çalışanlara karşı buradayız.

Kadınlar ne demokrasiyi ortadan kaldıranlara ne de vesayetçi geçmişi özleyen eskinin tekrarı olan restorasyoncu anlayışa mecbur. Büyük seçenek 3. Yol'dur; kadınların özgürlük yürüyüşünün yoludur. **Değiştiriyoruz, her yerdeyiz, her yeri özgürleştirmeye geliyoruz!**

- Erkek ittifakına karşı kadınlarla yeni yaşamı inşa etmeye devam edeceğiz.
- Güçlü bir demokrasi için eşitliği, katılımcılığı, çoğulculuğu ve yereli esas alacağız.
- Meclisi çoğulcu bir yapıya kavuşturacağız. Meclisi; kadınların, emekçilerin, halkların, gençlerin, LGBTİ+'ların, engellilerin, çocukların, kültürlerin, inançların ve tüm ezilenlerin meclisi yapacağız.
- Tekçi ve merkeziyetçi iktidarlar yönetiminde, toplumun maruz kaldığı baskıya karşı yerelin öz gücünü yükselteceğiz.
- Yerel demokrasiyi büyötmeye devam edeceğiz ve kadın meclislerinin, inisiyatiflerin, sendikaların, meslek örgütlerinin, sivil toplum örgütlerinin kent yönetimlerinde söz ve karar mekanizmalarında yer almasını destekleyeceğiz.
- Tarihsel büyük kazanımımız olan eşbaşkanlığı savunmaya ve uygulamaya devam edeceğiz.
- Kadınları yönetim ve karar verme iradesi olarak gören eşit temsiliyet ve eşit katılım için eşbaşkanlığı siyasetin bütün kademelerinde uygulayacağız.
- Kadınlarla ilgili tüm sorunlara doğrudan kadınların ve kadın örgütlerinin çözüm geliştirdiğı "Kadın Bakanlığı"nı kuracağız.
- Bütün kimliklerin, inançların tanındığı, kadın haklarının ve yaşamının güvence altına alındığı eşit, özgür ve demokratik bir anayasayı kadınlarla birlikte yazacağız.
- Kadınların ve tüm toplumun haklarının korunması için tarafsız ve bağımsız yargı ile geciken adaleti ve erkek adaleti değil, gerçek adaleti tesis edeceğiz.

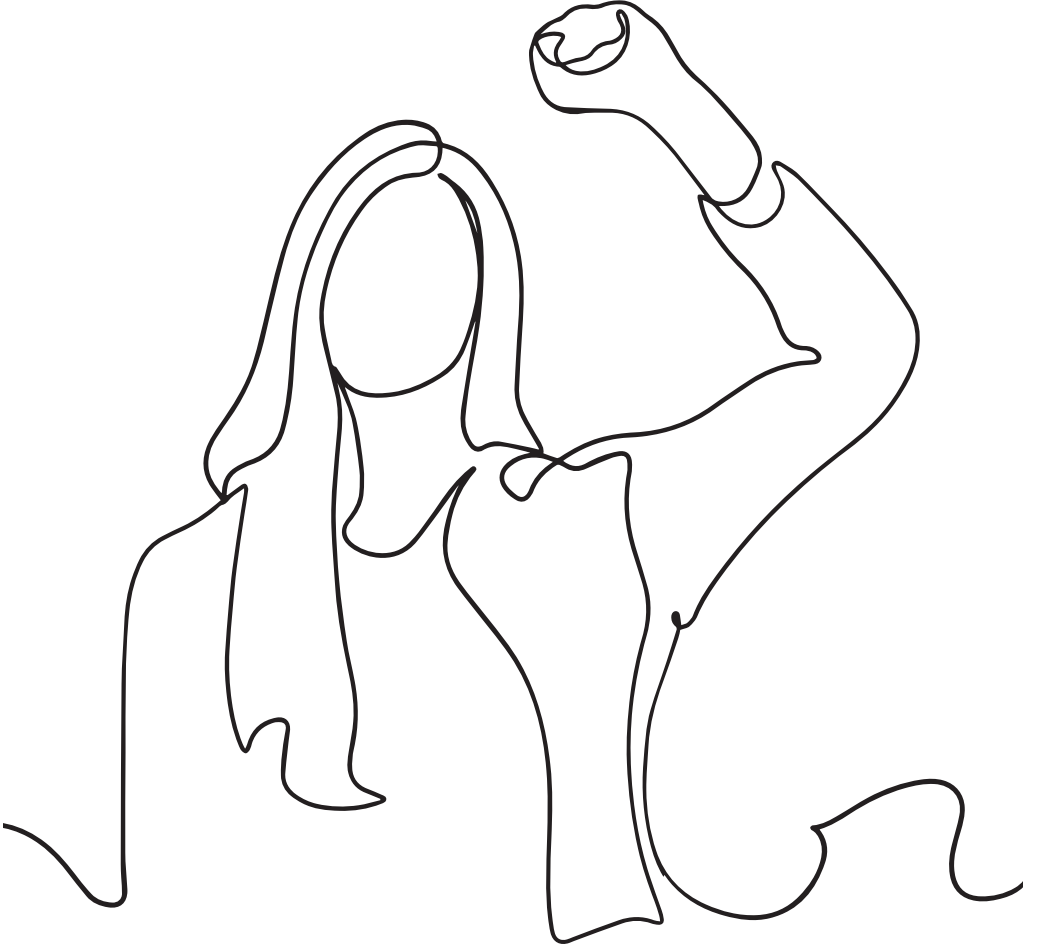

- Kürt sorununun çözümünde biz kadınlar kurucu özne olarak yer alacağız ve bu ülkeye onurlu barışı kadınların büyük yürüyüşüyle getireceğiz.
- Dış politikada militarizme ve kutuplaştırmaya karşı sorunların diplomasi ve müzakere ile çözülmesini sağlayacağız, erkek egemen iktidarlar tarafından kışkırtılan savaşlara ‘dur’ diyeceğiz.
- Savaşlara ve silahlanmaya değil yaşama bütçe anlayışıyla, kadınların ihtiyaçlarını-taleplerini esas alan toplumsal cinsiyet eşitlikçi bütçeler yapacağız.
- Genç kadınların özgürlükleri ve nitelikli eğitim, sağlık, barınma ve ulaşım hakları için gençlerle birlikte mücadele etmeye devam edeceğiz.
- Her tür şiddete karşı genç kadınların eşit ve özgür yaşadığı, hayatta kalma endişesi duymadığı bir toplumsal yaşamı birlikte inşa edeceğiz.
- Erkek egemen kapitalizmin; mülksüzleştirme, rant ve kar için doğaya yönelik tahribatına karşı yaşamlarımızı ve doğamızı savunacağız.
- Seslerimizle, renklerimizle, farklılıklarımızla savaşa, şiddete, erkek egemen

kapitalizme, yoksulluğa, ekolojik kırıma ve afetleri felakete çevirenlere karşı özgür bir dünyayı kurmak için mücadele etmeye devam edeceğiz.

- Güvencemiz olan İstanbul Sözleşmesi'ni geri getireceğiz ve etkin bir şekilde uygulayacağız.
- 6284 sayılı yasayı kadın örgütleriyle birlikte değerlendirerek etkin bir şekilde uygulayacağız.
- Kadına yönelik şiddette başvuru anından itibaren kadının beyanını esas alacağız ve şiddet mağduru kadınların kamusal, sağlık ve sosyal destek sistemlerinden ücretsiz yararlanmalarını sağlayacağız.
- TCK'da kadının meşru müdafaa hakkını net tanıma kavuşturacağız ve öz savunmanın hukuksal boyutu olarak işleteceğiz.
- Tüm kentlerde, katılımcı ve toplumsal cinsiyet odaklı afet yönetim planları hazırlayarak uygulamaya koyacağız.
- İktidarın felaket haline getirdiği doğal afet süreçlerinde kadına yönelik çok yönlü şiddeti ve mağduriyeti önlemek için kamu bütçesini seferber edeceğiz.
- Kadınların sadece istihdama katılmalarını değil ayrıca tam zamanlı, güvenceli, örgütlü ve insani koşullarda çalışmalarını, toplumsal hayata katılmalarını ve ekonomik özgürlüğe sahip olmalarını sağlayacağız.
- Erkek iktidarının yargısıyla, medyasıyla ve tüm kurumlarıyla kadınlara şiddeti ve baskıyı dayatan politikalarını ve uygulamalarını kadınlarla değiştireceğiz.
- Özel savaş politikalarına bağlı olarak suç işlemiş tüm kolluk görevlileri hakkında yeniden yargılama süreci başlatacağız. Kadın İhtisas Mahkemelerini inşa edecek, cezasızlık politikalarıyla serbest bırakılanların bu mahkemelerde yargılanmasını sağlayacağız.
- Bizleri evlilik, giyim, yaş, cinsel yönelim, inanç, din, milliyet ve savaş siyaseti üzerinden bölmelerine, makbul/makbul olmayan diye ayırmalarına izin vermeyeceğiz.
- Eğitim sistemini özgürlükçü laiklik anlayışına göre yeniden düzenleyeceğiz; Toplumsal Cinsiyet Eşitliği dersini zorunlu ders olarak müfredata ekleyeceğiz.

- Tarikatların ve cemaatlerin; dini, kadın ve kız çocukları üzerinde baskı aracı olarak kullanmasına, toplumsal hayata müdahale etmesine, kız çocuklarının evlilik adı altında istismar edilmesi gibi konularda fetva vermesine izin vermeyeceğiz.
- Toplumsal, kültürel ve siyasal alanda LGBTİ+'lara karşı uygulanan başta nefret cinayetleri olmak üzere, her türlü insan hakları ihlali, eşitsizliği ve ayrımcılığı ortadan kaldıracacağız.
- Ev içi emeğin sömürülmesine karşı kadınlara sosyal güvence ve emeklilik hakkı getireceğiz.
- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 190 sayılı şiddet ve taciz sözleşmesini ve 206 sayılı Tavsiye Kararı'nı onaylayacak ve hayata geçireceğiz.
- İşyerlerinde birbirinden farklı anadile, kimliğe veya kültüre sahip olanlara, kadınlara, LGBTİ+'lara, göçmen ve mülteci kadınlara yönelik ayrımcılığın ortadan kaldırılması için gerekli önlemleri alacağız
- Mevsimlik tarım işçisi kadınlar için güvenceli ve güvenli çalışma koşullarını oluşturacağız ve ihtiyaçlarının karşılanmasında yerel yönetimlerin sorumluluk almasını sağlayacağız.
- Toplumsal yaşamda ve siyasette sağlamlılık ideolojisini kadınlarla değiştireceğiz.
- Çifte ayrımcılığa uğrayan engelli kadınlar ve engelli çocukları olan kadınların sorunlarını çözüme kavuşturacağız.
- Kadınlara yönelik sosyal desteği, 'muhtaç ekonomisi' olmaktan çıkararak, sosyal adalet ve eşitlik ilkesine göre uygulanmasını sağlayacağız.
- Kadınlara güvenceli yaşam bütçesini yaş ve medeni durum gözetmeksizin uygulamaya koyacağız.
- Kadın özgürlükçü yaklaşımla yaşam boyu ihtiyaç duyulan ve talep edilen her başlıkta akademik, kültürel-sanatsal, sosyal, iktisadi, eğitsel ve sağlık programlarını sistemli ve yerelin ihtiyaçlarını esas alarak birlikte oluşturacağız.
- Anadilinde eğitim hakkına sahip çıkmak ve kadınların toplumsal yaşama

katılımlarını desteklemek için kadınlara yönelik okur-yazarlık kursları ve ana-dili üzerine eğitim programları düzenleyeceğiz.

- Sağlık hizmetlerinin planlanması, uygulanması ve denetlenmesi için kadınların kendi sağlıkları hakkında söz sahibi olacağı demokratik bir sağlık sistemi oluşturacağız.
- Yasal olmasına rağmen ulaşılamaz olan kürtaj hizmetinin yeniden ücretsiz ve ulaşılabilir olmasını sağlayacağız. Kürtajda kadınların kararını ve beyanını esas alacağız.
- Yaşları ve sağlık durumları çalışmaya müsait olmayan, işsiz mülteci ve göçmen kadınlara asgari ücretten az olmayacak şekilde sosyal destek sağlayacağız.

- Mülteci ve göçmen kadınlara yapılan her türlü saldırı ve şiddete karşı ağır cezai yaptırımları içeren düzenlemeleri hayata geçireceğiz.

2023 Baharı'nda

Demokratik Cumhuriyet'e Kadınlarla Birlikte 3. Yol'da Yürüyoruz

Kadınların dayanışmasından ve mücadelesinden öğrendiklerimizle, eşit ve özgür bir toplumu hep birlikte inşa etmeye geliyoruz!

BURADAYIZ, GENÇLERLE DEĞİŞTİRECEĞİZ!

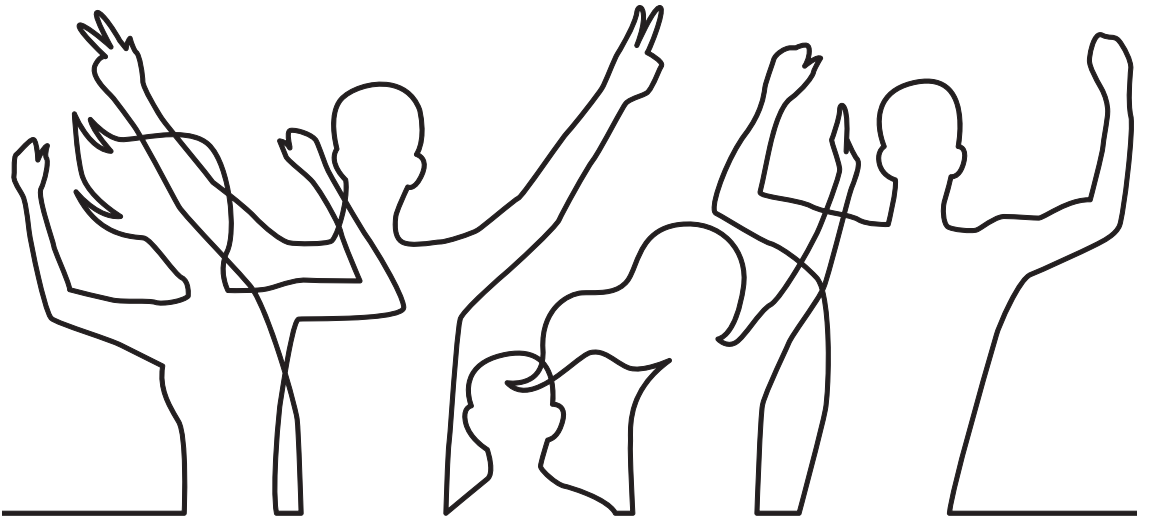
Gençliğin yaşamını kuşatma altına alan, yoksullaştıran ve geleceksizliğe sürükleyen düzene karşı gençlerin yönetimde ve tüm karar süreçlerinde yer alması için geliyoruz!

Tahakküme, baskıya, sömürüye ve yaş ayrımcılığına karşı bugünün ve yarının 3. Yolu için gençlikle hazırız!

- Milyonlarca öğrencinin ve ailenin emeğini yok sayan, adaletsiz ve niteliksiz sınav sistemlerini değiştireceğiz. Öğrencilerin yetenek, algı, yaratıcılık ve becerilerine göre eğitim hayatının şekillenmesi için düzenlemeler yapacağız.
- Tekçi düşüncenin dayatmasından ve ezberci eğitimden uzak, farklılıklara açık, barışçı değerleri öne çıkaran bir eğitim anlayışını esas alarak, öğretmen-öğrenci arasındaki hiyerarşik ilişkiyi sorgulayan, gençlerin öğrenme ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran, deneyimsel ve biçimsel olmayan öğrenme zeminlerinin planlanmasını ve gerçekleştirilmesini sağlayacağız.
- Bilimsel, özgür ve anadilinde eğitimi sağlayacağız.
- Üniversitelerin özgür, demokratik yapılanmasını, eğitim ve öğretim idari özerkliğini "özgür düşünce-bilimsel akademik eğitim-insan ve doğa" bütünlüğü ile hayata geçireceğiz.
- Demokratik, özgür, katılımcı üniversite modelinde, üniversitenin tüm bileşenlerinin eşit söz ve karar hakkına sahip olduğu Demokratik Üniversite Meclislerini kuracağız.
- Eğitimin her kesiminde sağlamlıklı mücadele edeceğiz. Engellilerin ihtiyaçlarını gözetken bir eğitim anlayışı doğrultusunda çalışmalar yürütecek,

doğayla uyumlu ve engelsiz okullar, eğitim yerleşkeleri inşa edeceğiz.

- Demokratik ve kadın özgürlükçü üniversiteler için “mor seferberlik” başlatacağız.
- Cinsiyetçi ve tekçi eğitim anlayışına karşı ayrımcılığa maruz kalmadığımız üniversiteleri kuracağız.
- Üniversite kampüslerinde “Cinsel Tacizi ve Saldırığı Önleme Birimleri”ni kuracağız.
- YÖK’ün kaldırdığı “Toplumsal Cinsiyet Tutum Belgesi”ni yeniden uygulamaya koyacağız.
- Gençlik politikalarının doğrudan gençlerin kendisi tarafından belirlenmesini ve yürütölmesini sağlamak amacıyla Gençlik Bakanlığı oluşturacağız.
- Tüm öğrencilerin barınma ve beslenme ihtiyacını parasız karşılayacak yurtlar inşa edeceğiz.
- Gençlik bütçesi oluşturacağız.
- Gençlerin çalışma hakkını güvence altına alarak istihdam sağlayacak çözümler geliştireceğiz.
- Genç işsizliği ve genç yoksulluğıyla mücadelede genç işsizler için asgari temel gelir uygulamasını başlatacağız.

- Gençlerin sağlık hakkından ücretsiz bir şekilde yararlanmasını sağlayacağız.
- Kırsalda, köyde yaşayan, ev işçisi olarak emek veren, tarımda ücretsiz işçi olarak çalışan genç kadınların; yarı zamanlı, mevsimlik, geçici ya da meslek öğrenme ve staj amaçlı çalışan gençlerin temel sağlık, sosyal emeklilik ve işsizlik sigortalarının karşılanması için özel sosyal güvenlik planı hazırlayacağız.
- Madde bağımlılığını önlemeye yönelik farkındalık çalışmalarımızı kamusal desteklerle yaygınlaştıracamız. Madde bağımlısı gençler için danışma ve rehabilitasyon merkezlerinin kurulması ve koruma amaçlı sağlık hizmetlerinin ücretsiz olarak karşılanması için çalışmalar yürüteceğiz.
- Gençlerin sosyal hakları ve yaşam hakkı önünde engel teşkil eden zorunlu askerlik yasasını kaldıracağız. Vicdani ret hakkını yasal bir statüye kavuşturacağız.

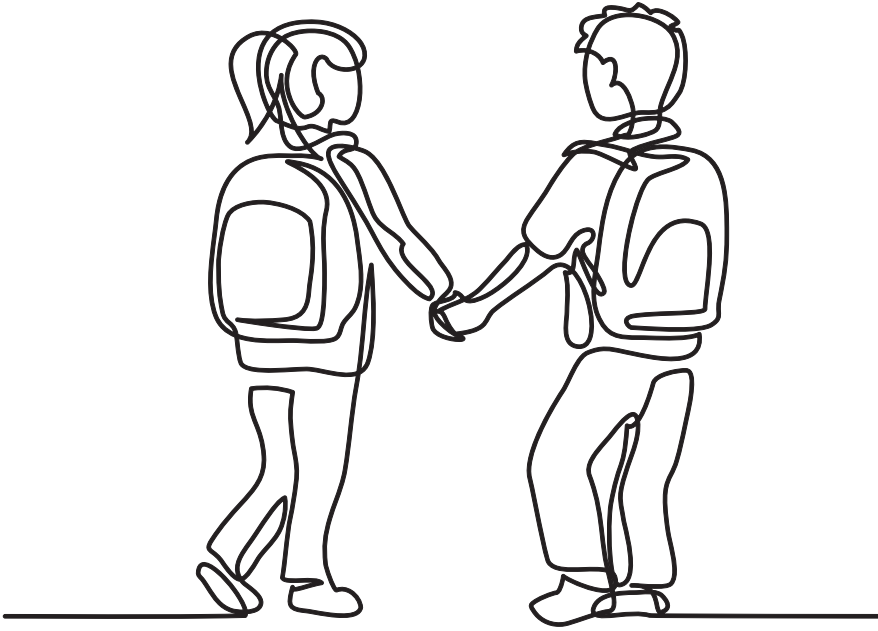
BURADAYIZ, ÇOCUKLARLA BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

3. Yol'da Yeni Yaşamı çocuklarla örmek için biz hazırız

Çocukların, ebeveynlerin uzantısı ve geleceğin projeleri değil; bugünün hak sahipleri ve toplumsal özneleri olmaları için geliyoruz...

Çocuklar adına değil; çocuklarla birlikte Demokratik Cumhuriyet'i inşa etmek için geliyoruz...

- Çocuklar arasındaki anadili, kimlik, kültür, inanç, mezhep, cinsiyet, beden farklılıklarına yönelik ayrımcılığa son vereceğiz.
- Çocukların yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenme hakkına erişimini sağlamak için erişilebilir gıda bankaları kuracağız.
- Çocukların beslenme, barınma, sağlık, ulaşım, giyim ve eğitim gibi temel ihtiyaçlarını kamu bütçesinden sağlayacağız.
- Çocuk bakımını sadece kadınların görevi olarak gören yaklaşıma karşı, çocuk bakım hizmetini kamusallaştırarak ücretsiz bakım evleri ve kreşler açacağız.
- Çocuklar için eğitim ve sağlık hizmetlerini anadilinde, cinsiyet özgürlüğü, bilimsel ve parasız hale getireceğiz.
- Çocuklar için kamu bünyesindeki kültür, sanat, eğitim ve spor etkinliklerini nitelikli ve ücretsiz hale getireceğiz.

- Çocukların kültürel-sanatsal, bilimsel, sportif deneyimler yaşayabileceği, oyun oynayabileceği ve sosyalleşebileceği ekolojik ve güvenli çocuk alanları inşa edeceğiz.
- Çocuk politikalarını, çocuklarla birlikte ve çocukların ihtiyaçları ile sorunlarını esas alarak geliştireceğiz. Çocuklara duyarlı bütçelemeyi hayata geçireceğiz.
- Çocuk Bakanlığı kuracağız ve bakanlık bünyesinde 'Çocuk Hakları Eylem Planı, Çocuk Politikaları Strateji Belgesi ve Çocuklar İçin Politika İlkeleri'ni oluşturacağız.
- Meclis bünyesinde daimî bir Çocuk İhtisas Komisyonu kurulmasını sağlayacağız ve tüm yasal düzenlemelerde "Çocuk Etki Değerlendirmesi (ÇOED)" uygulamasını esas alacağız.
- Çocuk Parlamentosu'nun hayata geçirilmesine öncülük edeceğiz ve yerel yönetimlere bağlı çocuk akademileri ile çocuk meclislerini kuracağız.
- Türkiye'nin; Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde anadili, inanç ve kültürel haklara ilişkin maddelere koyduğu çekinceleri kaldıracağız.
- Çocuk Cezaevlerini ve Çocuk Eğitim Evlerini kapatarak, çocukları hapsedmeyen onarıcı ve özgürlükçü bir çocuk adalet sistemini inşa edeceğiz.

- Adaletle erişimi kolaylaştırmak ve çocuklara yönelik her türlü şiddeti önlemek amacıyla tüm kentlerde Çocuk Hakları Merkezi (ÇHM) açacağız.
- Şehirlerde ve diğer yerleşim yerlerinde çocukların yaşam ve oyun alanlarına giren, ölümlerine ve sakatlanmalarına sebep olan zırhlı araçların bu alanlarda kullanılmasını engelleyeceğiz.
- Mevsimlik tarımda, işyerlerinde, sokakta, evde ve okulda staj adı altında çocukların sömürülmesine ve çocuk yoksulluğuna son vererek 18 yaşın altındaki çocukların işçileştirilmesini yasaklayacağız.
- Engelli çocukların yaşamın bütün alanlarına özgürce katılımını sağlamak için gerekli tedbirleri alarak, çocuk alanında Engellilik Manifestosu'na bağlı kalacağız.
- Özel savaş politikalarından biri olarak kullanılan ve Türkiye genelinde 9 yaşa kadar inen uyuşturucu bağımlılığına son vereceğiz.
- Mülteci çocukların toplumsal yaşamın her alanında maruz bırakıldığı ayrımcılığa son vereceğiz.
- İstanbul Sözleşmesi'ni geri getirerek çocuklara yönelik ihmal, istismar, sömürü ve şiddetin her biçimine son vereceğiz.
- Çocuklara yönelik her türden suçun önlenmesi amacıyla, ulusal ve uluslararası yasaları etkin bir biçimde hayata geçirerek, iyi hal indirimi uygulamasına ve cezasızlık politikalarına son vereceğiz.
- Çocuk Esirgeme Kurumu ile devlete bağlı diğer çocuk kurumlarında ve Diyanet'e bağlı dernek ve vakıflarda çocukların maruz bırakıldığı ihmal, istismar, sömürü ve şiddeti önleyici mekanizmaları işleterek son vereceğiz.
- Evlilik adı altında çocuk istismarına son vereceğiz.
- Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin temel ilkelerini esas alan çocuk kurumlarına kamu bütçesinden destek sağlayacağız.
- Çocuk İzlem Merkezlerini amacına uygun hale getirip 81 ilde yaygınlaştıracacağız.

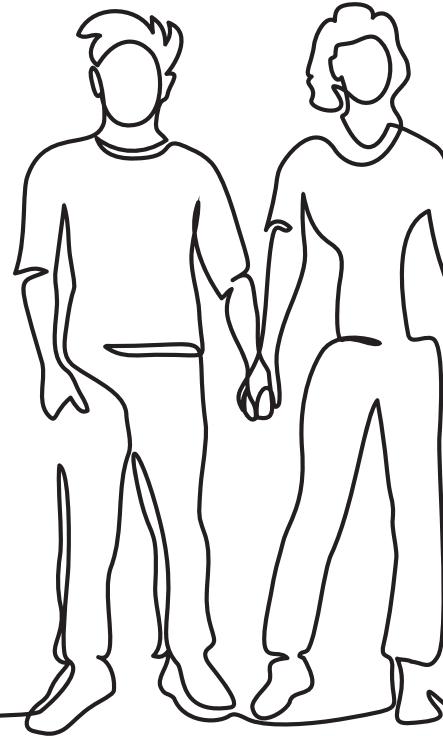
BURADAYIZ, ENGELLİLERLE BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Engellilere yönelik sağlamcı ideolojilerin tüm uygulamalarını, ayrımcılığını, normallik dayatmasını ve tek tipleştirilmiş beden algısını esastan ret ederken; engellilerin eşit, onurlu ve bağımsız yaşam hakkını her şeyin üstünde tutmak için geliyoruz!

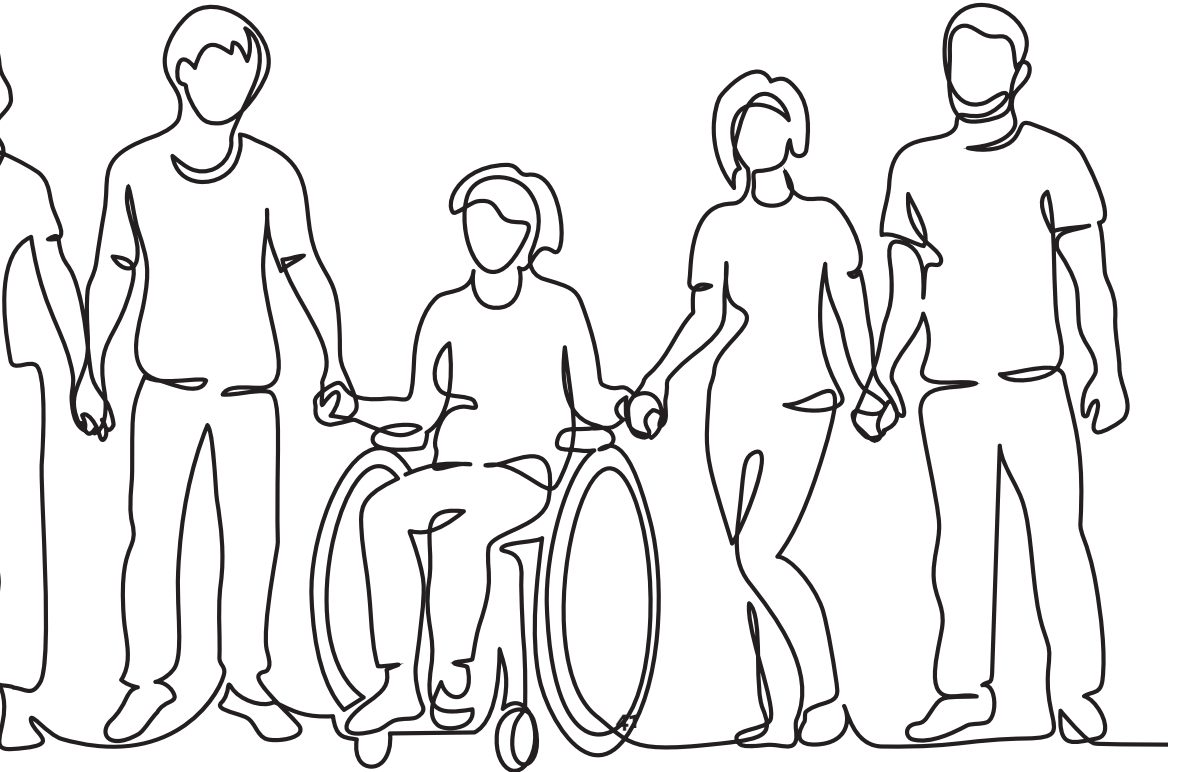
Engelli yurttaşların farklılıklarının toplumsal kabulü için “Yeni Engellilik Kültürü” inşası için buradayız.

- Tüm kurumlarda engellilere özel bütçe kaleminin yer almasını sağlayacağız.
- Engelli yurttaşların sorunlarının çözümü amacıyla “Engelliler Bakanlığı” kuracağız.
- BM Engelli Hakları Sözleşmesi’nde taahhüt edilen ilke ve yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlayacağız.
- Kamusal ve özel çalışma alanlarında engellilere yönelik istihdam kotasını yüzde 10’a çıkaracağız.
- Engellilerin işsizlik sigortası ve emeklilik haklarından kaynaklı ortaya çıkan mağduriyetlerini gidereceğiz.
- Her engelliye, asgari ücrete eşdeğer bir “Temel Yurttaşlık Geliri” ödemesi yapacağız.
- Süresiz engellilik raporlarındaki rapor yenileme uygulamasına son vereceğiz.
- Engelliler için erişilebilir kentler inşa edeceğiz.
- İşaret dili ve Braille alfabesini anadili kabul ederek, kamu hizmetleri sunumunda zorunlu tutacağız.
- Kamusal mekânlarda ve yerel yönetimlerin görev alanlarındaki mimari yapıların erişilebilirliği için ödenek kısıtlaması olmayacak şekilde dönüşüm bütçesi hazırlayacağız.
- Özel sektördeki işletmelerin, erişilebilirlik yönündeki dönüşümlerini teşvik kapsamına alacağız.

- Sosyal ve kültürel yaşamı var eden mekânların tamamında, “Ayçiçeği” yaka kartı uygulamasına geçeceğiz.
- Sağlık Uygulama Tebliği’nde ödenmeyen ya da ilave ödemeler çıkaran uygulamaları ortadan kaldırarak, bunların ücretsiz karşılanmasını sağlayan gerekli düzenlemeleri yapacağız.
- SMA hastalarının ihtiyaç duyduğu ilaç giderlerinin tamamını koşula bağlamaksızın ücretsiz hale getireceğiz.
- Koku, ses, ışık ve farklı mekânlara karşı hassasiyeti olan nöroçeşitli gruplar için, kamusal ve özel sağlık hizmeti veren tüm kurumlarda, yatışlı tedavi ihtiyacını giderecek, refakatçileriyle kalabilecekleri uygun özelliklerdeki odaların oluşturulmasını zorunlu kılacağız.
- Engellilerin ve yaşlıların talepleri ve ihtiyaçları durumunda, yorucu prosedürlere maruz kalınmayan, evde tanı, tetkik, rehabilitasyon ve tedavi hizmetleri alabilecekleri mobilize sağlık sunucuları ağı oluşturacağız.
- Engellilerin ve yaşlıların bedensel aktivitelerini destekleyen ve ihtiyaç olarak ortaya çıkan Fizik Tedavi Hizmetlerini, sürelerle sınırlandırmaksızın, ücretsiz, anadilinde, erişilebilir olarak karşılayacak yeni düzenlemeleri hayata geçireceğiz.
- Eğitim-öğretim süreçlerine katılan tüm kadrolara ve öğrencilere, “Engelli Hakları” konusunda eğitimler vereceğiz.
- Öğretmenlerin pedagojik formasyon eğitimi müfredatına işaret dili ve Braille öğretimi derslerini ekleyeceğiz.
- Nöroçeşitli grupların, RAM’larda kısır döngüye dönüşen rapor çilesine son vereceğiz.
- Nöroçeşitli çocukların bağımsız yaşam koşullarını kazanabilmeleri adına gerekli olan ergoterapi, oyun terapisi, konuşma terapisi vb. eğitimlerin ücretsiz ve kişiselleştirilmiş olarak, sınırlama olmaksızın karşılanmasını sağlayacağız.

- Engelli çocukların ve gençlerin “bütünleştirilmiş” eğitim sisteminde, yaşam alanlarına en yakın okullarda, ücretsiz ve anadilinde eğitim alabilecekleri uygulamaları hayata geçireceğiz.
- Engelli kişilerin acil durum için gerekli hazırlıkları yapmak ve bir güvenlik alanına geçmek için daha çok zamana ihtiyaç duyduğunu gören ve ihtiyaçların çeşitliliğinin farkında olan afet yönetim planlamalarını hazırlayacağız.
- Hem kadın hem de engelli olarak çifte ayrımcılığa uğrayan engelli kadınlar ve engelli çocukları olan kadınların sorunlarını kadın mücadelesinin bir parçası olarak içselleştireceğiz.
- Ataerkil toplumun kültürel ezberinden miras alınan beden kodlarının bedene yüklediği rolleri yerine getiremeyen kadınlara yönelik ortaya çıkan ayrımcılık, taciz, tecavüz, ihmal ve istismarla mücadeleyi büyüteceğiz.
- Engelli kadınların eğitim, iş, siyaset, sosyal ve kültürel alanlardaki varlığını önceleyecek, hak ve özgürlüklerini güvence altına alacak politikaları hayata geçireceğiz.
- Engellilik durumundan kaynaklı ya da engelli çocuğuyla birlikte, ev içinde şiddete maruz kalan kadınlar için erişilebilir sığınma evleri inşa edeceğiz.

- Engelli istihdamı kotalarının yüzde 50'sinin kadınlara uygulanmasını sağlayacağız.

BURADAYIZ, YAŞLILARLA BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Yaşlıların sorunlarını tespit eden ve bunlara çözüm getiren, cinsiyetçi ve dışlayıcı olmayan, eşitlikçi ve adil bir yaşlılık politikası için geliyoruz.

Yaşlıların maruz kaldıkları yaş ayrımcılığı, şiddet ve ihmal sonucunda yaşadıkları hak ihlallerine son vermek için buradayız!

- Yaşlılara dönük ayrımcı politikalara son vereceğiz.
- Yaşlıların sağlık ve bakım gibi temel gereksinimlerini kamu bütçesinden sağlayacağız.
- Sadaka kültürü ve devlete muhtaç bırakılmaya karşı hak temelli sosyal dayanışma politikalarını inşa edeceğiz.
- En düşük yaşlılık maaşını asgari ücrete eşitleyeceğiz.
- Emekli sendikalarının hukuki statüsünü tanıyacağız.
- Yaşlıların sorunlarının yerinden tespiti ve çözümü için birinci basamak sağlık kuruluşlarında sosyal hizmet uzmanı/sosyal çalışmacı, gerontolog, sosyolog ve psikolog istihdamı yapacağız.
- En çok ihtiyaç duyulan bütünsel tanı ve tedavi yaklaşımlarını ortaya koyacak geriatri servislerini tüm kamu ve özel hastanelerde zorunlu hale getireceğiz.
- Yaşlıların kullanmak zorunda olduğu ilaç ve medikal malzemelerin sürekliliği olanlarını reçete yazdırmaksızın temin edebileceği düzenlemeleri uygulamaya koyacağız.
- Devletin sağladığı medikal destekleri arttırarak bu konuda vaka özgünlüğünde değerlendirme yapacağız.
- Yaşlıların anadillerinde kamu hizmeti almasını sağlayacağız.
- Kamusal huzurevlerinin sayısını arttırarak yalnız yaşayan yaşlılardan talep edenlerin ekonomik kaygı gütmeksizin bu alanlarda kalabilmelerini sağlaya-

cağız. Alzheimer, demans gibi farklı özelliklere sahip yaşlı gruplarına yönelik hizmet çeşitliliği sunan yaşlı bakım merkezlerinin sayısını arttıracğız.

- Yaşlıların ücretsiz ulaşımını sağlayan kartları tüm ÷lkede geçerli olacak şekilde standart bir formda tekrar düzenleyeceğiz.
- Cezaevlerinde tutulan yaşlı ve hasta tutuklu ve hükümlülerin serbest bırakılmaları amacıyla gerekli hukuksal düzenlemeleri yapacağız.
- Yaşlı duyarlı acil durum ve afetlerde hazırlık, afetler sırasında müdahale ve afet sonrası destek için afet yönetim planlamaları içinde yaşlıların yer almasını sağlayacağız.

TOPLUMUN İHTİYAÇLARINI ESAS ALAN DEMOKRATİK EKONOMİ İLE GELİYORUZ

Demokratik ekonomi ile geniş toplumsal kesimlerin enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı adaletsizliği, yoksulluk, barınma sorunu gibi acil ihtiyaçlarına çözüm için **buradayız!**

Halkın en acil sorunlarını çözmek için bir ayağı bu toplumda, savaşların, sömürünün olmadığı bir dünya ideale bağlı; diğer ayağı ise gelecek toplumda olan bir ekonomik geçiş programı ile **Birlikte Değiştireceğiz.**

Sermaye yanlısı erkek egemen ittifakların ekonomi politikalarına karşı ekonomide 3. Yol'u inşa etmeye geliyoruz. Ekonomide eşitlik, karar alma süreçlerine katılım, sınıfsız, kadın özgürlükçü ve sömürsüz bir toplum için geliyoruz...

Enflasyon, İşsizlik, Yoksulluk ve Barınma Krizi ile Mücadele Edeceğiz

- Zaruri malların fiyatlarını süreli donduracağız.
- Halkın ihtiyacı kadar enerji kullanımını ücretsiz sağlayacağız.
- Gıda, enerji, ulaşım, haberleşme gibi sektörlerde tekellerin sebep olduğu finansal spekülasyonu önleyecek, fiyat istikrarını sağlayacağız.
- Toplumun en yoksullarına ve kadınlara öncelik verilerek, düzenli geliri olup olmadığına bakılmaksızın, her haneden 18 yaşını doldurmuş olan en az bir kişiye aylık asgari ücretin üçte ikisi tutarında 'temel gelir güvencesi' vereceğiz.
- Enerji fiyatlarındaki artışları halka yansıtmayacak, enerji dağıtımını kamu-laştıracacağız.
- Kredi hacmini daraltarak kredilerin kontrolünü sağlayacağız.
- İşsizliği azaltabilmek ve işsizlere gelir sağlayabilmek için, küçük ve orta ölçekli (esnaflara ve KOBİ'lere) işletmelere, istihdamı, işçi haklarını, sendikal hakları korumaları, işçi sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaları şartıyla destekler vereceğiz.

- Tarım, enerji, sosyal konut, bakım, eğitim ve sağlık gibi topluma yararlı hizmet sunan belli sektörlerle yönelik yeni kamusal yatırımlar yapacağız.
- Haftalık çalışma sürelerini kısıltacağız. Haftada 4 gün ve günde 7 saatlik çalışma sistemini uygulayacağız.
- İşsizlere gelir desteği sağlayacağız.
- Kamu garantili istihdam programları uygulayacağız. Bu programları; zorunlu, ücretsiz, nitelikli eğitim, sağlık, sosyal güvenlik hizmetleri gibi kamusal hizmetlerle ve çocuk yardımı, aile yardımları ve işsizlik yardımları gibi devlet yardımlarıyla destekleyeceğiz.
- Bölgesel eşitsizliğin ortadan kaldırılması amacıyla istihdamı arttırıcı politikalar uygulayacağız.
- İşsizliğe orta ve uzun vadede çözüm bulmak amacıyla, kamu ile sözleşme yaparak, kamuya yararlı mal ve hizmet üretiminde bulunan üretici (işçi, çiftçi) kooperatiflerinin örgütlenmesini sağlayacağız.
- Barınma krizine karşı sosyal konutlar inşa ederek yoksul ailelerin yerleşmesini sağlayacağız.

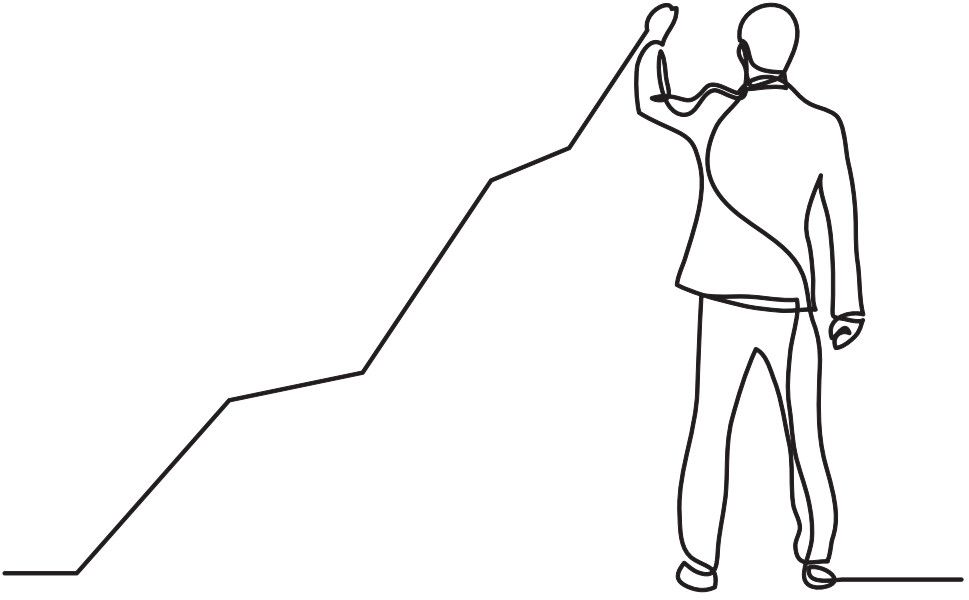

- Konutu bir spekülasyon, rant aracı olmaktan çıkaracak, artan oranlı rant vergisini uygulayacağız.
- Büyük sermayeye uygulanan vergi muafiyeti, istisnası, indirimi ve vergi aflarına son vereceğiz.
- Kâr, faiz ve servet gelirlerine tanınan ayrıcalıkları kaldırarak, büyük servetleri vergilendireceğiz.
- Servete ve gelire göre artan oranlı bir vergi sistemi oluşturacağız.
- Dolaylı vergilerin payını hızla azaltacağız.
- Saray inşaatlarını durduracak, var olanları halkın kullanımına açacağız.
- Uçak ve yat filolarını satacağız.
- Örtülü Ödenek uygulamasına son vereceğiz.
- Kamu hizmetinde olanların birden fazla maaş almasını engelleyeceğiz.
- Barışçı politikalarla; savaşa, silahlanmaya ve güvenlik harcamalarına kaynak akıtılmasına son vereceğiz.
- Tek adam rejiminin paralel hazinesi durumunda olan Türkiye Varlık Fonu yerine Halk Fonunu kuracağız.
- Yıllardır yandaş şirketlere verilmekte olan tüm kamu ihalelerini iptal edecek ve ödemelerini durduracağız.
- Kamu özel iş birliği projelerine giden garanti ödemelerini durduracak, bu yöntemle yapılan köprü, otoyol ve şehir hastaneleri projelerini kamulaştıracacağız.

SERMAYE DOSTU İKTİDARA KARŞI EMEĞİN HAKLARI İÇİN MÜCADELE EDECEĞİZ

Emeğin sömürülmesine ve yoksulluğa son vermek, adaletsizlikleri ve eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için **buradayız!**

- Meclis siyasetinin yanında sokak, fabrika, atölye, tarla siyasetini güçlendireceğiz.

- İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda gerekli önlemleri alarak yapısal düzenlemeleri yapacak ve uluslararası standartları istisnasız uygulayacağız.

İş cinayetlerine son vermek için **Birlikte Değiştireceğiz!**

- Emeğin ağırlıklı olduğu İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konseyi'nin kuruluşunu sağlayacağız.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği hakkını anayasal bir hak olarak tanıyacağız; “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” ve “Ceza Kanunu” başta olmak üzere ilgili tüm mevzuatı yeniden düzenleyerek cezasızlık politikalarıyla mücadele edeceğiz.
- Taşeron sisteminin varlığına son verecek, yaşanan her iş kazasında ana firmayı da sorumlu kılacak düzenlemeleri yaşama geçireceğiz.

HERKESE GÜVENCELİ İŞ, GÜVENLİ GELECEK İÇİN GELİYORUZ

- İnsanca yaşanacak, emekliliğe yansıyacak adil bir ücret sistemi getireceğiz.
- Esnek ve güvencesiz çalışma biçimlerine son vereceğiz.
- Sigortasız ve sendikasız çalıştırmayı önleyecek; kayıt dışı ekonominin önüne geçeceğiz.
- Özel istihdam bürolarını kapatacak ve kiralık işçi uygulamalarına son vereceğiz.

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN ÇALIŞMA KOŞULLARINI BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

- Mevsimlik tarım işçilerine yönelik dışlama, aşağılama ve şiddet politikalarını durduracak, çalıştıkları yerlerde temel yurttaşlık haklarından yararlanabilmeleri için gereken idari ve toplumsal tedbirleri alacağız.
- Tarım işçilerinin ücret, çalışma saatleri, iş güvenliği, sağlık, sosyal güvence, ulaşım, barınma, beslenme, temiz su, tuvalet, çocukların eğitimi ile ilgili yaşadıkları sorunlara çözümler üreteceğiz.
- Mevsimlik tarım işçilerinin örgütlenme özgürlüğünü güvence altına alacağız.
- Mevsimlik tarım işçileri için çağdaş yaşama uygun, sağlıklı ve sosyalleşme imkânı sağlayan barınma alanları oluşturacağız.
- Mevsimlik tarım işçisi kadınlar için pozitif ayrımcılık ilkesini uygulayacağız ve yerel yönetimlerin sorumluluk almasını sağlayacağız.
- Mevsimlik tarım işçisi kadınlara “eşdeğer işe eşit ücretin” uygulanmasını sağlayacağız.
- Mevsimlik tarım işçiliğini yasal statüye kavuşturacağız.

YAŞAMLARIMIZI ‘KADER PLANI’NA HAVALE EDENLERE KARŞI YENİ YAŞAMI İNŞA ETMEYE GELİYORUZ

- Madenlerde işçi sağlığı ve güvenliği önlemleri alınana ve ekolojiye verdiği tahribatlar sona erdirilinceye kadar üretimi durduracağız.
- Güvenli üretim koşulları sağlanana kadar işçi ücretlerinin işveren tarafından ödenmesini garanti altına alacağız.
- Madencilik alanındaki mevzuatı sendikaların, odaların, üniversitelerin görüşlerini alarak yeniden düzenleyeceğiz.
- Özel sektörün işletmesine bırakılan madenleri kamulaştıracacağız.

KAMU EMEKÇİLERİ GÜVENCELİ OLACAK, KAMU EMEKÇİLERİNİN HAK KAYIPLARI TELAFİ EDİLECEK

- Kamu kesimindeki istihdam rejimini değiştirerek sözleşmeli, taşeron gibi farklı statülerdeki güvencesiz çalışmaya son vereceğiz.
- Kamu hizmetlerinin bütününde kadrolu ve güvenceli istihdam politikaları uygulayacağız; istihdamda ve yükselmede ehliyet ile liyakati esas alacağız.
- Kamu emekçilerinin toplu sözleşme yapmasının ve grev hakkını kullanabilmesinin önündeki engelleri kaldıracacağız.

ÇOCUKLARIN İŞÇİLİĞİNE SON VERMEYE, GENÇ İŞÇİLERİ DESTEKLEMeye GELİYORUZ

- Çocukların yoğun olarak çalıştırıldığı tarım, sanayi ve hizmet sektörü gibi alanlarda sivil denetimlerin de yer aldığı izleme mekanizmalarını kuracağız ve çocukların işçileştirilmesine son vereceğiz.
- Psikolojik baskı, tehdit, taciz, mobbing, angarya, ücret eşitsizliği uygulamalarına karşı önlemler alacağız.
- Stajyer ve çıraklık şeklinde kamufle edilen yeni kölelik koşullarını önleyici tedbirler alacağız.

İNSANCA YAŞANACAK ÜCRET POLİTİKALARI İÇİN GELİYORUZ

- Asgari ücretin bütün iş kollarını kapsayan gerçek bir toplu pazarlık ile belirlenmesini sağlayacağız.
- Yıllık ücretli izin hakkı konusunda Avrupa Sosyal Şartı'na konulan çekinceyi kaldırarak, işçilere yıllık en az bir ay ücretli izin hakkı tanıyacağız.
- Kıdem tazminatı hakkını koruyarak çalışanların lehine geliştireceğiz.
- İşyeri kapanan, işverenleri kaçan ya da iflas eden şirketler nedeniyle işçilerin mağdur olmasını engelleyecek, kıdem tazminatını alamayan işçilerin alacaklarının hazine güvencesinde olmasını sağlayacağız.

İŞSİZLİKLE KESİNTİSİZ MÜCADELE ETMEK İÇİN GELİYORUZ

- “İşsizlik Sigorta Fonu”nun işsizlerce kullanılmasını kolaylaştırarak, ödeme koşulları ve miktarlarını işçiler lehine yeniden düzenleyeceğiz.
- İşsizlik Sigortası Fonu’nun kullanımı ve denetiminde sendikalara da inisiyatif tanıyacağız.
- İşsizlik Sigortası Fonu’nun işverenlere destek, teşvik ile kamuya fon aktarımı olarak kullanımına son vereceğiz.
- İşe iade davasını kazanan işçilerin derhal işe başlatılmasını zorunlu kılan yasal düzenlemeleri gerçekleştireceğiz ve sendika barajını kaldıracacağız.
- Özel istihdam büroları, dayıbaşıllık, çavuşbaşıllık, elçilik gibi aracı kurum ve mekanizmaları engelleyeceğiz; iş ve işçi bulma kurumunu iş bulmayı kolaylaştıracak biçimde etkin hale getireceğiz.

CİNSİYETÇİ İŞ BÖLÜMÜNÜ KADINLARLA DEĞİŞTİRECEĞİZ

- Kadınların emeğini, çalışmasını yok sayan erkek egemen kapitalist sistemin eril, cinsiyetçi iş bölümüne, ayrımcılığına ve eşitsizliklerine son vereceğiz.
- Kadınların ücretsiz ev emeğine yönelik sosyal güvence ve emeklilik hakkını tanıyacağız.
- İstihdamda kadın erkek eşitliğini sağlayarak kadın istihdam alanlarını büyüteceğiz.
- Kadın ve genç çiftçiliğine ilişkin işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin eksiksiz alınmasını sağlayacağız.
- İşyerinde ve evde erkek tarafından kadınlara uygulanan baskı ve sömürüye karşı kadın örgütleri ile ortak mücadele zeminlerini oluşturacağız.

SENDİKAL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER İÇİN GELİYORUZ

- İşçilerin, kamu çalışanlarının ve çalışmayla ilişkili olan herkesin (işsizlerin, emeklilerin, öğrencilerin, çiftçilerin, ev eksenli çalışanların, ücretli-ücretsiz ev işçilerinin) grevli ve toplu sözleşmeli sendikal örgütlenme haklarını güvence altına alacağız.
- Toplu sözleşme hakkı önündeki baraj, yetki itirazları gibi tüm engelleri kaldırarak, bireysel ve kolektif hakları düzenleyen yasaları özgürlükçü bir içerikte yeniden düzenleyeceğiz.
- Hükümetin grev erteleme yetkisini kaldırarak, “milli güvenlik ve genel sağlık” gibi bahanelerle grev ertelemeyi engelleyeceğiz. Grev yasaklarını yeniden ele alacak ve dayanışma grevi, hak grevi, genel grev, iş yavaşlatma vb. her türlü toplu eylem hakkını güvence altına alacağız.
- 8 Mart’ı çalışan tüm kadınlar için resmi tatil günü ilan edeceğiz.

İŞTEN ÇIKARMAYI ZORLAŞTIRACAĞIZ

- İş Kanunu’nun başta 25/II. Maddesi olmak üzere, işten çıkarılma ile ilgili hükümleri yeniden düzenleyeceğiz.
- Tazminatsız işten atılmayı yasaklayacağız.
- Lokavtı anayasal ve yasal bir düzenleme olmaktan çıkaracağız.

TARIMDA NEOLİBERAL DÖNÜŞÜMÜ DURDURMAK İÇİN BURADAYIZ, BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Kâr ve rant yerine toplumsal faydayı esas alan,

Üretici ve tüketicinin karşılıklı ilişkisi üzerine temellenen,

Gıda egemenliği, gıda güvenliği ve gıda güvencesi çerçevesinde halkın yeterli, ucuz ve nitelikli gıdaya erişimine dayanan,

Ekolojist, Cinsiyet eşitliğini esas alan,

Demokratik planlamacı ve kendi kendine yeten tarımsal üretim için geliyoruz...

- Neoliberal politikaların uygulandığı tarımı yeniden yapılandıracağız.
- Çiftçiyi üretimden koparmaya yönelik Doğrudan Gelir Desteği biçimindeki destekleri kaldıracağız.
- Tarımsal destekleme politikalarının azami kamusal fayda sağlaması için topraksız, yoksul köylülüğe ve küçük ölçekli çiftçiliğe yönelik pozitif ayrımcı politikaları hayata geçireceğiz ve kooperatifleşmeyi teşvik edeceğiz.
- Tarımsal üretim desteğini en az 5 yıllık periyotlarla yaparak, üreticilerin gelecek üretimlerini planlayabilmelerini sağlayacağız.
- GDO'lu ve hibrit tohumların kullanımına izin vermeyeceğiz, atalık tohum kullanımını özendireceğiz.
- Tarımsal ürünlerin ihracatını ve ithalatını kamu yararını gözeterek yapacağız.
- Hiç üretim yapılmamış veya üretimin terk edildiği toprakları tarımsal üretime kazandıracağız.

- Üretimde fosil yakıtlara karşı yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını destekleyeceğiz.
- Küçük ve orta ölçekli tarımsal üretim için gerekli enerji ve su tüketimini ücretsiz karşılayacağız.
- Geçmişte köyü yakıldığı için yerleşim yerinden ayrılmak zorunda kalanların ve devam eden savaş ve çatışma nedeniyle yerleşim yerinden göç eden yoksul köylülerin tekrar köylerine dönmelerini sağlamak için çalışmalara başlayacağız, mera ve yayla yasaklarını kaldıracağız ve yaşanan maddi kayıpları tazmin edeceğiz.
- Mera hayvancılığı başta olmak üzere bitki tarımı, kümes hayvancılığı, balıkçılık, arıcılık gibi tarımsal faaliyetleri pozitif ayrımcı politikalarla destekleyeceğiz.
- Elektrik dağıtımı yapan şirketleri kamulaştıracamız; küçük ve orta ölçekli üreticilere suyu ücretsiz sağlayacağız.
- Ülke genelinde faaliyet gösteren market zincirlere sınırlamalar getireceğimiz; kooperatifler ve küçük ölçekli üreticilerce yerelde üretilen gıdaların satışını destekleyeceğiz.
- Kooperatifler Bakanlığı kuracağız.
- Üretici Köylü Sendikaları Yasası çıkaracağız ve köylü sendikalarının örgütlenmesinin önündeki engelleri kaldıracağız.
- Kooperatiflerin depolama, soğutma ve taşıma sistemi kurmalarını destekleyeceğiz.
- Kooperatiflerin kredi ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için Kooperatifler Bankası kuracağız ve Tarım Kredi Kooperatiflerini üreticilerin ihtiyaçları ile katılımlarına dayanarak yeniden yapılandıracağız.
- Çiftçilik yapan kadınları, gençleri ve engellileri destekleyeceğiz.
- Denizlerin beslenmesini sağlayan akarsular üzerindeki HES projelerini iptal edeceğiz.
- Suyun ticarileşmesinin önüne geçeceğiz ve tüm canlıların ihtiyacı olan suyun kâr amacıyla ulusal ve uluslararası şirketlere devrini engelleyeceğiz.

- Tarımda pestisitlerin, kimyasal gübre ve GDO'ların kullanımını yasaklayacağız.
- Borcunu ödeyemeyen küçük ve orta ölçekli üreticilerin borçlarını silecek, ödeme gücünü içinde olan üreticinin borcunu faizsiz olarak yeniden yapılandırarak ve faiz oranlarını üreticiye yük olmayacak düzeye çekeceğiz.
- Borcunu ödeyememiş olması sebebiyle banka ve finans kuruluşlarının, üreticinin toprağına ve diğer üretim araçlarına el koymasını engelleyecek, el konulan toprakların ve üretim araçlarının üreticiye iadesini sağlayacağız.

SOSYAL ADALET VE EŞİTLİK İÇİN GELİYORUZ

- Ücretlilerin vergi dilimlerinin değişmesi ve bu dilimdeki tutarların düşük olarak belirlenmesi nedeniyle uğradığı gelir kaybını telafi edecek çalışmalar yapacağız.
- Tüm toplumun ihtiyaca göre yararlanabilmesi ve üretici güç olabilmesi için üretim ve tüketim kooperatifleri kuracağız ve/veya bu kooperatifleri destekleyeceğiz.
- Su, elektrik ve doğalgazı temel ihtiyaç oranında tüketenlere ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamına girenlere ücretsiz hizmet olarak sağlayacağız.
- Toplu ulaşımı öğrenciler-öğretmenler, engelliler, emekliler, gençler ve yoksulluk sınırındaki herkes için ücretsiz yapacağız; bu konuda yerel yönetimlerin merkezi yönetim tarafından desteklenmesini sağlayacağız.
- Sosyal yardımları iktidarın bir lütfu olmaktan çıkararak eşit yurttaşlık hakkına dayanan bir sosyal politika izleyeceğiz.
- Sosyal Haklar Programı'ndan faydalananlar için öncelikli istihdam programları geliştireceğiz.
- Kadınlara yönelik sosyal destek paketlerini sosyal adalet ve eşitlik ilkesine göre cinsiyet eşitliğini gözetir bir şekilde sunacağız.
- Eşi hayatını kaybetmiş kadınlara sunulan destekten, boşanmış kadınların ve eşi cezaevinde olan kadınların da faydalanmasını sağlayacağız.

- Yaşlıların ailelerinden ayrılmalarına gerek kalmaksızın, belirli saatlerde bakım desteği almasına ilişkin kamusal hizmetleri geliştireceğiz.
- Bakıma ihtiyaç duyan kişilerin evlerine temizlik hizmeti götüreceğiz.
- Bakıma ihtiyaç duyan kişilerin sağlık ihtiyaçlarının düzenli olarak yaşadıkları mekânda karşılanmasını sağlayacağız.
- Engelli ve yaşlı yurttaşlara bakım aylığı bağlanması için gelir şartı aramayacağız ve evde bakım desteklerini artıracacağız. Bakıcıların, tüm primlerinin devlet tarafından karşılanacak şekilde sigortalı olmalarını sağlayacağız.
- Bakıma ihtiyaç duyan ama kendi başına bağımsız yaşamak isteyen engelli bireyler için her yerleşim yerinde bakım evleri kuracağız.
- Tüm toplu taşıma araçlarını engellilerin kullanımına uygun hale getirecek ve engelliler için ücretsiz yapacağız. Engelli aracı kullanmak zorunda olan yurttaşların kent içi ulaşımalarını rahat ve özgürce yapabilmeleri için engelli araç şarj istasyonları kuracağız.
- İşyerlerinin ve sosyal alanların engellilerin kullanımına uygun hale getirilmesi için çalışmalar yapacağız. Engelli dostu mekânların (restoran, kafe, sinema salonu vb.) çoğaltılması hedefiyle vergi muafiyetleri uygulayacağız.
- Bütün engelli yurttaşların sosyal güvenceye kavuşturulmalarını sağlayacağız.
- Engelli emeğini değersizleştiren söylemle mücadele edeceğiz ve engelli istihdamı için teşvikler geliştireceğiz. Özel ve kamu alanında engellilerin istihdam kotalarını dolduracağız.

EMEKLİLERİN SORUNLARINI ÇÖZMEYE GELİYORUZ

- Aylık bağlama oranlarını arttıracacağız.
- En düşük emekli aylığını asgari ücret düzeyine yükselteceğiz.
- Emeklilerin sendikal örgütlenmesi önündeki bütün engelleri kaldıracacağız.
- Emeklilik yaşını düşüreceğiz.
- Kısmi zamanlı çalışanlar için emeklilik koşullarını kolaylaştıracacağız.

SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR İÇİN BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

ÖZGÜRLÜKÇÜ EĞİTİM İÇİN BURADAYIZ, BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Tüm kimliklerin, kültürlerin, inançların, anadillerin özgür ve eşit olacağı, kim-
senin dışlanmış veya ötekileştirilmiş hissetmeyeceği bir eğitim anlayışını ve
sistemini inşa etmek için geliyoruz!

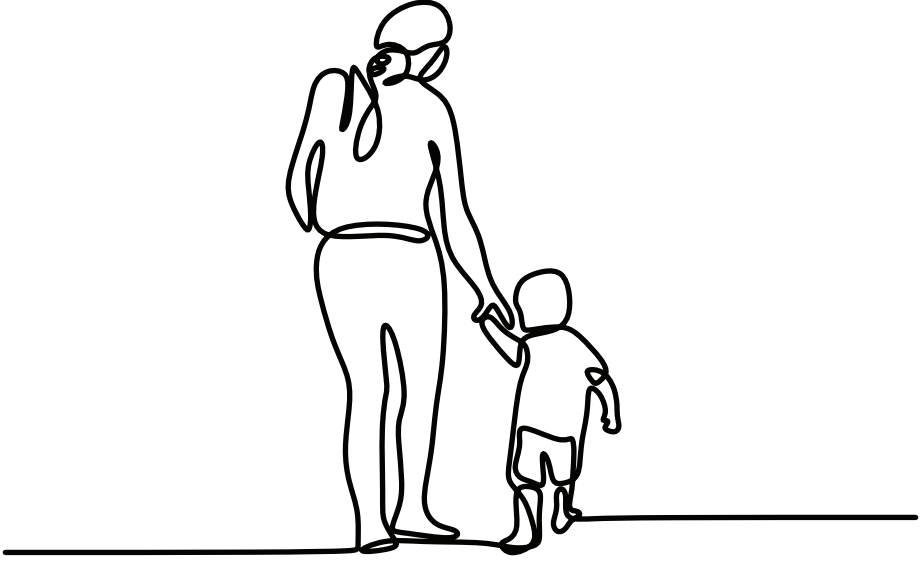
AKP-MHP iktidarının eğitimi rıza üretme aracı, velileri ise “müşteri” haline ge-
tirdiği eğitim politikalarına karşı herkese anadilinde, parasız, eşit, özgürlükçü
laik, nitelikli ve erişilebilir eğitim için **buradayız!**

- Her öğrencinin anadilinde eğitim ve öğretim alma hakkını kullanmasını sağ-
layacağız.
- Eğitimin her aşamasında, merkezi ve yerel bütçeden gerekli payın ayrılması
ile hizmetlerin parasız sunulmasını sağlayacağız.
- Eğitimde “fırsat eşitliği” yerine “hak temelli” politikalar uygulayacağız.
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği dersini müfredata ekleyeceğiz.
- Afet esnası ve sonrasında yapılacaklara yönelik eğitimleri temel eğitimden
itibaren zorunlu hale getireceğiz.

- Eğitim sistemini bilimsel ve özgürlükçü laik anlayışa göre inşa edeceğiz.
- AKP-MHP iktidarının kendi varlığının bir parçası olan ve kamusal kaynakları aktardığı tarikat ve cemaatlerin eğitim mekânlarına çocukları mahkûm etmeyeceğiz.
- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini zorunlu ders kapsamından çıkaracağız.
- Engelli öğrenciler için güvenli, eşitlikçi ve erişimi kolay yapılar oluşturarak öğrenme süreçlerini kolaylaştırıcı yöntem ve uygulamalara ağırlık vereceğiz.
- Tüm eğitim alanlarının su, ısınma, elektrik gibi temel ihtiyaçlarının sağlanmasında, atıklarının değerlendirilmesinde ve oyun alanları ile sınıfların yapılandırılmasında ekolojist bir yaklaşımı esas alacağız.
- Tüm canlıların yaşam hakkını gözeten, ekolojist bilinçlenmeyi güçlendirecek eğitim programları hazırlayacağız.
- Yeşil alanların ve oyun alanlarının zorunlu olduğu ekolojik okulların inşasına öncelik vereceğiz.
- Okulları; kültürlerin, kimliklerin ve dillerin çokluğu ve çoğulluğu ile inşa edilen özgürleşme mekânlarına dönüştüreceğiz.
- Okullarda tüm kademelerde öğrencilere parasız yemek hizmeti vereceğiz.
- 4+4+4 uygulamasına son vereceğiz.

- Ulaşımın zorunlu olduğu yerlerde parasız servis hizmeti sağlayacağız.
- Eğitim ve öğretim hizmetlerini yerinden ve yerelden hayata geçireceğiz.
- Tüm mahallelerde çok dilli kreş ve anaokulları açarak kreşlerin 7/24 hizmet vermesini sağlayacağız.
- Bilimsel, özerk, anadilinde, ekolojist, toplumcu ve demokratik üniversiteleri, üniversite bileşenleriyle birlikte inşa edeceğiz.
- Üniversitelerin senato ve yönetim kurullarında öğrenci meclislerine yer ve oy hakkı vereceğiz.
- Kentin sorunlarıyla ilgilenen, çözüm önerileri sunan, araştırmalar yapan ekolojist ve toplumcu üniversite anlayışını üniversite bileşenleriyle birlikte güçlendireceğiz.
- Asimilasyona uğrayan dillerin yaşaması için üniversitelerde kürsüler açacağız.
- Üniversite öğrencilerine karşılıksız burs imkânı ile yurt ve sosyal yaşam alanları sağlayacağız.
- Türkiye'deki eğitimin her düzeyinde çoğulcu yapıyı içselleştiren insan haklarına ve demokratik ilkelere bağlı eğitim müfredatını esas alacağız.

- OHAL KHK'leriyle işleri ve okulları ellerinden alınan eğitim emekçilerinin ve öğrencilerin işlerine ve okullarına geri dönmelerini sağlayacağız.
- Eğitim müfredatını tekçi, cinsiyetçi, merkezi, militarist, milliyetçi ve şoven içerikten arındırarak özgürlükçü laik, bilimsel ve demokratik bir niteliğe kavuşturacağız.
- YÖK, Talim Terbiye, Milli Eğitim Şuraları gibi merkezîyetçi ve bürokratik kurulları kaldıracğız. Eğitime ilişkin karar mekanizmalarına eğitim bileşenlerinin tamamının, okul meclisleri, yerel eğitim meclisleri ve demokratik eğitim meclisleri yoluyla doğrudan katılımlarını sağlayacağız.
- Öğretmenler arasında eşitsizlik, ayrımcılık ve hiyerarşiye neden olan Öğretmenlik Meslek Kanununu değıştireceğiz.
- Öğretmen maaşlarının OECD ülkelerindeki ortalama ücretin altında olmasını esas alacağız.
- Ataması yapılmayan tüm öğretmenlerin atamasını gerçekleştireceğiz.
- Öğretmen ihtiyacını belirlemek üzere kısa, orta ve uzun vadeli planlamalar gerçekleştirerek, eğitim fakültelerini bu ihtiyaca göre yeniden yapılandıracağız.
- Devlet okulları dışında çalışan özel sektör öğretmenlerinin ekonomik, demokratik ve özlük haklarını kamuda çalışan eğitim emekçilerinin haklarıyla eşitleyeceğiz.
- Kürtçe ve tüm anadillerinde ataması yapılmayan öğretmenlerin atamasını gerçekleştireceğiz.
- “Yaşayan Diller ve Lehçeler” olarak yer alan seçmeli derslerin kapsamına Romanların dillerini (Romanes, Domari, Lomavren) ekleyeceğiz.
- Örgün eğitim dışında kalan tüm yaygın eğitim ve yetişkin eğitimi süreçlerine erişimde ve yetişkinlere yönelik eğitim programının oluşturulmasında bilimi, eşitliği ve çoğulluğu esas alacağız.
- Yetişkin eğitimi merkezlerinin ve ihtiyaçlarının oluşturulmasında yerelin taleplerini esas alacağız. Merkezlerin özellikle yoksullar, kadınlar, engelliler ve mülteciler gibi kesimler tarafından rahat ulaşımı için yaşam alanlarında inşa edilmesine öncelik vereceğiz.

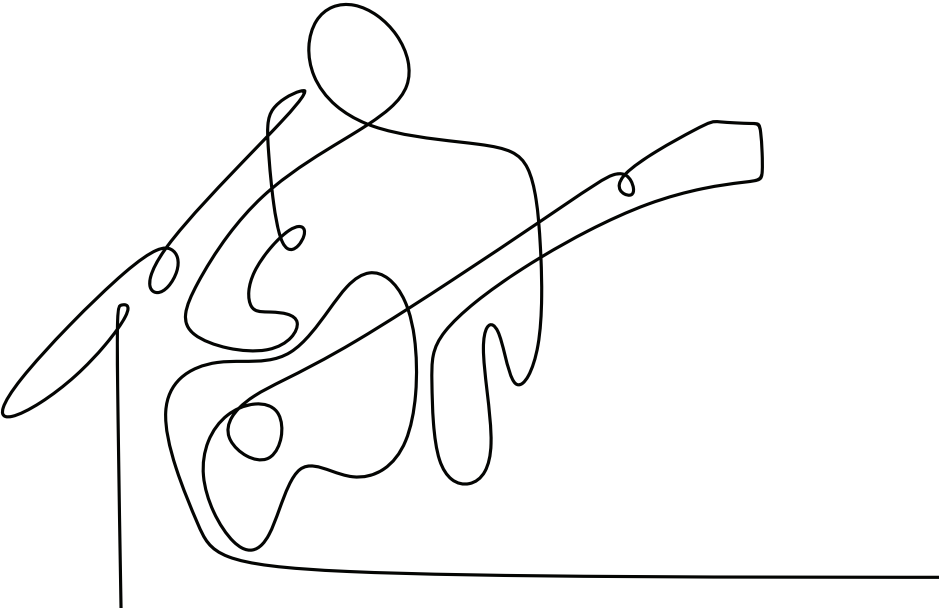
KÜLTÜR-SANATIN ÖZGÜRLEŞMESİ İÇİN BURADAYIZ BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılını kültür ve sanatın özgürleşeceği bir yüzyıl yapmak için geliyoruz!

Cumhuriyet'in yüz yılı boyunca iktidarların hâkim olan dışında kalan anadillere, geleneklere, kültürlere ve sanatlara yönelik sürdürdüğü tekçi ve asimilasyoncu politikaları birlikte değiştireceğiz.

Halkların toplumsal hafızaya ve hakikate sahip çıkacakları yeni yaşam için **buradayız!**

- Anadili hakları ile ilgili tüm uluslararası sözleşmelere taraf olup uygulanmasını sağlayacağız.
- UNESCO'nun 'tehlike altındaki diller' listesinde yer alan dilleri korumak amacıyla "Diller ve Kültürler Hafıza Merkezi"ni kuracağız.
- Türkçe dışında konuşulan ve baskı altına alınmaya çalışılan dillere yönelik akademik, kültürel ve sanatsal proje, program ile çalışmalarını pozitif ayrımcılık anlayışı ile destekleyeceğiz.

- Kürt kimliğinin anayasal güvence altına alınmasını sağlayacağız. Kürt dilinin, demokratik, eşit ve birlikte yaşamın bir gereği olarak Türkiye’de resmen tanınmasının önündeki anayasal engelleri kaldıracaktır.
- Kültür ve sanat üreticileriyle, onların örgütlü temsilcileriyle ve inisiyatiflerle dayanışma ilişkisi kurarak taleplerini ve ihtiyaçlarını kamu bütçesinden karşılayacağız.
- Cumhuriyet’in ilkyüzylında asimilasyon politikalarına maruz kalan Kürtler’in ve diğer halkların kültür tarihine, folkloruna yönelik yapılan özgün derleme, arşivleme ve izleme çalışmalarını destekleyeceğiz. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik kültür-sanat çalışanlarının istihdamı için yerel ve merkezi bütçeden kaynak ayıracaktır.
- Kültürel asimilasyonun önüne geçmek için tüm yerelerde geleneksel ezgilerin kayıt altına alındığı ve bu ezgiler ile geleneksel sanatçıların yeni kuşaklara öğretildiği “Çocuk Müzik Evleri”nin açılmasını ve bu evlerde kültür öğretmenlerinin istihdam edilmesini sağlayacağız.
- Kolektif hafızanın yeni kuşaklara aktarımını desteklemek için çocuk oyunlarını, hikâye ve masalları derleyen “Çocuk Masal Evi” inşa edeceğiz.
- Sokak sanatçılarının devletin kolluk ve güvenlik güçleri tarafından keyfi bir biçimde engellenmesinin önüne geçmek ve sokak sanatçılarına güvenceli çalışma koşulları sağlamak için gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız.
- Artan baskı ve yayın masrafları nedeniyle kapanma aşamasındaki yayınevlerini, kamu bütçesinden kaynak aktararak destekleyeceğiz.
- Kültürlerin çoğulluğunu esas alarak, çok dilli yayın ve baskı faaliyetinde bulunan merkezi ve yerel matbaaların açılmasını sağlayacağız.
- Sansürü kaldırarak kültürel ve sanatsal emeği güvence altına alacağız.
- Sanatçının telif haklarını gözetecek; ihlalden ve fikir hırsızlığından korunması için her türlü tedbiri alacağız.
- Pandemi sürecinde ve sonrasında ekonomik krizin bir sonucu olarak sinema, tiyatro ve televizyon sektöründe giderek artan sömürü düzenine son vereceğiz.

- Kültür ve sanat alanının her aŗamasında cinsiyet iliēe ve kadınlara yönelik çok yönlü Şiddete son vereceēiz.
- Tüm kültür ve sanat üretim faaliyetlerini kamu bütçesi eliyle destekleyeceēiz.
- Kültür ve sanat üretim faaliyetlerinin çok dilli yapılmasının önündeki engelleri kaldıracāēiz.
- Kültür ve sanat faaliyetlerinde yerel yönetimlerin etkisini artıracak ve yerel yönetimler ile kültür ve sanat alanında  alıŗma yürüten sivil toplum kuruluŗlarının daha etkin rol almasını saēlayacaēız.
- Sanatın ve sanatçının piyasa ve devlet karŗısında özgürlük ve baēımsızlıēını saēlamak için sanatçıların demokratik biçimde y nete eēi Türkiye  zerk Sanat Kurumu oluŗturulacak, sanat alanındaki tüm faaliyetler bu kurumun yetkisinde olmasını saēlayacaēız.
- Tamamen ideolojik nedenlerle sanat eserlerini yasaklayan 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neŗriyattan Koruma Kanunu kal-dırılacak, kanun uyarınca kurulmuŗ muzır kurulu laēvedilecek.
- Bütçeden kültür ve sanata ayrılan kaynakları artıracāēiz.
- Mülki idare amirlerinin; konser, festival, etkinlik, fuar gibi kitlesel katılımlı faaliyetler için önceden hazırlanmıŗ y netmeliēin  er evesi dıŗında kısıtlayıcı ve yasaklayıcı bir tasarrufta bulunmasına engel olacaēız.
- Halk Kütüphaneleri Yayın Seçme Y netmeliēinde deēiŗikliēe gideceēiz. Tekçi, asimilasyoncu yayınlar yerine çok dilli, eŗitlik i yayınların yer almasını saēlayacaēız.
- Gençlerin kamunun ger ekleŗtirdiēi tüm kültürel etkinliklerden ücretsiz yararlanmasının önünü a acaēız.

KAMUSAL VE N TELİKLI SAēLIK H ZMET  İÇİN BURADAYIZ, B RLİKTE DEēİŗT RECEēİZ

Toplumun saēlıēını ekonomik ve ekolojik krizlerden, savaŗtan ve iktidarın felakete d n ŗt rd ēi doēal afetlerden korumak için geliyoruz.

Halk saēlıēını korumak ve saēlık hizmetlerini ülkede yaŗayan herkesin ulaŗa-

bileceği, ihtiyaçlarını karşılayabileceği hale getirmek için biz hazırız, birlikte değiştireceğiz!

- Halkların sağlık hizmetleri için btceden ayrılan kaynağın iktidar tarafından şirketlere ve sermayeye aktarılmasına karşı toplumcu sağlık hizmetlerini inşa edeceğiz.
- Sağlık hizmetlerinin ticarileştirilmesine karşı sağlık harcamalarının tamamını kamusal hizmet kapsamına alacağız.
- Ülkede yaşayan herkesin sağlık hizmetlerine ulaşabilmesinin ve kullanabilmesinin önündeki prim, katkı payı vb. tüm ön koşul ve ödemeleri kaldırıp, herhangi bir ayırım yapılmaksızın herkesi kamu sağlık güvencesi kapsamına alacağız.
- Sağlık hizmetlerinde koruyucu ve sağlığı geliştirici hizmetleri esas alacağız.
- Sağlık hizmetlerini yaşam ve çalışma alanlarında kamusal, bütüncül, entegre, basamaklı ve ekip tarafından hizmet sunumu için bölge tabanlı ve nüfusa göre örgütleyeceğiz.
- Yaşamın ve üretim olduğu her yerde kişiye ve çevreye yönelik birinci basamak sağlık hizmetlerini kamusal olarak yapılandıracağız. Yapılanmanın sağlanamadığı alanlara aynı ilkelerle gezici sağlık hizmeti sunacağız.
- Mevsimlik tarım işçiliği sonlanana kadar, bu alandaki herkesin sağlık hizmetlerine ulaşabilmesi ve gereksinimlerinin kamusal olarak karşılanması için özel önlemler alacağız.

- Sağlık hizmet kurumlarının, tıbbi teknolojinin ve sağlık emekçilerinin istihdamının bölgesel dağılımındaki eşitsizliklere son vereceğiz.
- Cinsiyete, yaşa, etnik kökene, inanca, cinsel yönelime, bölgeye, mesleğe, mülteciliğe vb. herhangi bir ayrımcılığa yer vermeden, ülkede yaşayan herkesin her türlü sağlık hizmet gereksinimini eşit, ulaşılabilir, bilimsel bilgiye dayalı, nitelikli, anadilinde, toplumsal cinsiyet eşitlikçi ve parasız hizmet sunumuyla karşılayacağız.
- Sağlık hizmetlerini sağlık emekçilerinin ve bu hizmeti alan yurttaşların katılımıyla yöneteceğiz. Bunun için sağlık hizmetlerinin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve denetlenmesi aşamalarının tümünde kadınların eşit söz ve karar sahibi olacağı demokratik bir sağlık sistemi inşa edeceğiz.
- Her sağlık biriminde sağlık emekçilerinin sağlığı için sağlık meclisleri kuracağız. Sağlık emekçilerinin şiddetsiz, sağlıklı ve güvenli çalışma yaşamı için tüm önlemleri alacağız.
- Sağlık hizmetlerinde güvencesiz ve esnek çalışmaya son vereceğiz.
- Sağlık çalışanlarının tümünün tek işyerinde ve tam zamanlı çalışmasını sağlayacak koşulları yaratacağız.
- Sağlık çalışanlarının refah içinde yaşamalarını ve bütünüyle emekliliğe yansıyan maaş almalarını sağlayacağız.
- Sağlık çalışanlarının mezuniyet öncesi ve mezuniyet sonrası eğitimlerini, topluma yönelik eğitim müfredatı ile topluma dayalı ve aktif eğitim uygulamasıyla yeniden yapılandıracağız.
- Asgari eğitim standartlarını karşılamayan sağlık alanındaki eğitim kurumlarında, öğrenciler mağdur edilmeden eksikleri tamamlanıncaya kadar eğitime ara verilmesini sağlayacağız.
- Mezun olan tüm sağlık emekçilerini istihdam edeceğiz.
- Üreme sağlığı hizmetlerinin, talep eden herkes için erişilebilir ve ücretsiz olmasını sağlayacağız.
- Kürtaıda kadınların kararını ve beyanını esas alacağız. İsteğe bağlı kürtaı yeniden parasız ve ulaşılabilir yapacağız.

- Rahim ağzı kanserinden korunma için HPV aşısını ulusal aşı programına alacağız.
- Hamilelik, doğum ve doğum sonrası dönemde annelerin ve bebeklerin kamunun sağlık ve bakım koruması altında olmasını sağlayacağız.
- LGBTİ+'ların ihtiyaç amaçlı sağlık hizmetlerinin ve harcamalarının kamusal olarak karşılanmasını sağlayacağız.
- Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması-2023'ün ülkenin demografik yapısını dikkate alarak ve bilimsel yöntemden taviz verilmeden gerçekleştirilmesini sağlayacağız.
- Şehir hastaneleri için yapılmış sözleşmeleri herhangi bir tazminat ödemededen feshedecek, planlanan ödemeleri durduracak ve buraları halkların hastanelerine dönüştüreceğiz.
- Sağlık kurumları ve çalışanlarının olağandışı durumlarda sağlık hizmeti sunabilmesi için gerekli organizasyon, planlama, eğitim ve donanımı sağlayacağız.

EKOLOJİK TOPLUMU İNŞA ETMEK İÇİN BURADAYIZ, BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

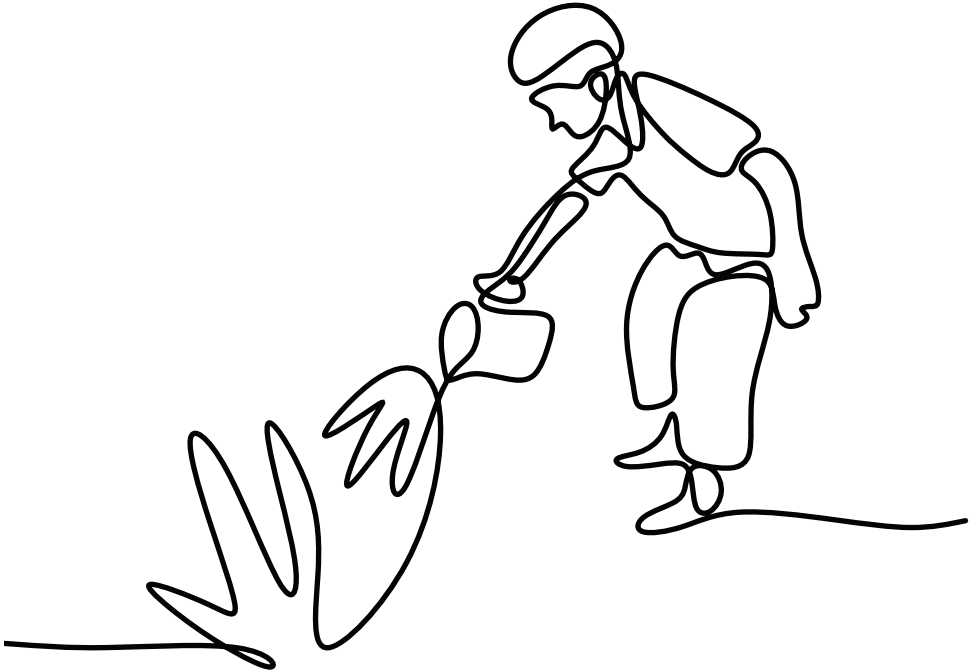
Ülke kaynaklarını ranta ve savaşa harcayan, bilimsel ve teknik hazırlığı yok sayan, gerekli ve yeterli önlemleri almayarak afetleri felakete dönüştüren AKP-MHP iktidarına son vermek ve yaşamın her alanında ekolojik toplumu savunmak için **buradayız!**

Yaşam hakkı ile doğa hakkını birlikte savunacağız. İktidarların neden olduğu iklim krizine ve insan merkezli doğa kavrayışına karşı canlılar arası hiyerarşik düzenin olmadığı ekolojik bir yaşam için Demokratik Cumhuriyeti inşa edeceğiz.

Doğal varlıkları ve zenginlikleri mülk ve sömürü kaynağı olarak gören, denetim ve kontrol altına alan kapitalist sömürüye karşı ekolojik yaşam için, sermayenin doğa üzerindeki egemenliğine son vermek için geliyoruz

- Doğal ve kültürel varlıkları metalaştırarak sömüren kapitalizme karşı ekolojik toplumu inşa edeceğiz.

- Kentleşme, enerji, ulaşım, sanayi ve tarım politikaları oluştururken ekolojik yaklaşımı esas alacağız.
- Doğa yıkımına son vermek ve ekoloji temelli politikaları hayata geçirmek için Ekoloji Bakanlığı kuracağız.
- Doğa yıkımının olduğu yerlerde, uzmanların ve halkın karar ve uygulama süreçlerine katılımıyla rehabilitasyon çalışmaları yapacağız.
- Ekolojik yıkımlara ve sonuçlarına yönelik hafıza çalışmaları yapacağız.
- Eğitim müfredatını ekolojik perspektifle oluşturacağız.
- Sermayenin haklarını gözetken hukuk sistemini, doğanın haklarını önceleyen hukuk sistemi ile değiştireceğiz.
- Hukuku, insan merkezli olmaktan çıkararak tüm canlıların yaşam hakkını tanıyan düzenlemeler yapacağız. Eko kırımın iç hukukta bir suç olarak tanımlanmasını sağlayacağız.
- En büyük ekolojik yıkıma yol açan savaşlara karşı barış politikalarını ekolojist bir bakışla geliştireceğiz.

- Yerel demokrasiyi esas alarak ekoloji meclislerini kuracağız.
- Demokratik anayasayı ekoloji temelli hazırlayacağız.
- Nükleer santral projelerini ve anlaşmalarını iptal edeceğiz.
- Akkuyu'daki santral alanının "nükleer, bir daha asla!" adıyla ekolojik hafıza alanı olarak anılmasını, Hasankef'in toplumsal yaşama yeniden kazandırılmasını sağlayacağız.
- İklim düşmanı yeni termik santrallerin yapılmasına izin vermeyeceğiz; büyük doğa tahribatına yol açan termik santralleri, doğa dostu enerji ile ikame edeceğiz. Termik santrallerde çalışanları, hiçbir hak kaybına uğratmadan başka kamu sektörlerinde istihdam edeceğiz.
- Enerji sektörünü kamulaştırarak planlı üretim yapılmasını sağlayacağız.
- Enerji yoğun sektörlerin kontrollü ve planlı üretimi için gerekli düzenlemeleri yapacağız.
- Mevcut enerji alt yapısını iyileştireceğiz; hanelerin ve kamusal mekanların yenilebilir enerjiden kendi enerjisini üretebilmeleri için gerekli altyapı çalışmalarını sağlayacağız.
- Enerji yatırımlarının ve dağıtımının merkezi olarak planlamasının yapılmasının yanında, yerellerin de hane, sokak aydınlatması gibi mikro alanları için enerji üretim planlaması yapmaları için gerekli koordinasyonu sağlayacağız.
- Madencilik faaliyetlerinden doğan ekolojik yıkımların önüne geçmek için yıkıma neden olan faaliyetleri ve projeleri sonlandıracağız. Kontrolsüzce verilmiş maden arama ruhsatlarını iptal edeceğiz.
- Ormanları, talan eden maden, inşaat, turizm ve enerji gibi sektörlerin faaliyetlerine kapatacağız.
- Sermayenin hizmetine açmak için yasal olarak statüsü değiştirilen ve orman olmaktan çıkarılan tüm ormanlık alanları tekrar tanımlayacağız.
- Orman yangınlarına müdahale için gereken ekiplerin, araçların ve ekipmanların sayısını yeterli seviyeye çıkaracağız. Tahrip edilmiş ormanlarda rehabilitasyon çalışmaları yapacağız.

- Suyu ticarileştiren su kullanım hakkı anlaşmalarını iptal ederek, her canlının ücretsiz ve temiz suya erişebilmesini sağlayacağız.
- Ekolojik, adil ve sosyal katılımcılığı içeren su politikaları yönetimini hayata geçireceğiz.
- Su havzalarının, sulak alanların, derelerin, nehirlerin, göllerin, denizlerin, yeraltı sularının korunması için politikalar hayata geçireceğiz.
- Doğayı kirleten ve insan sağlığını tehdit eden geri dönüşüm tesisleri yerine atıkları tekrar kullanıma tabi tutacak ekolojik sistemleri inşa edeceğiz.
- Su varlıklarının korunması ve iyileştirilmesini sağlayarak, kuraklıkla mücadele için yeni politikalar hayata geçireceğiz.
- Deniz ve kıyı ekosistemlerini koruyacağız ve deniz ekosistemini bozan yapılaşmalara izin vermeyeceğiz.
- Yeraltı ve yerüstü su kaynakları ile göllerin kurumasına neden olan sulama yöntemleri yerine, ekolojik tarım sulama metotlarını uygulayacağız.
- Doğa tahribatına yol açan ve suyu hammadde olarak kullanan enerji santrallerinin kapatılması için gerekli düzenlemeleri yapacağız.
- Göçle birlikte kırsal alanların boşaltılması başta olmak üzere mekânsal, ekolojik ve sosyo-kültürel yıkıma neden olan “güvenlik barajları”na son vereceğiz.
- Su politikasının bir barış meselesi olduğunu gözeterek, dış politikada suyun bir tehdit ve şantaj aracı olarak kullanılmasını engelleyeceğiz.
- Uluslararası bir suç alanı olan çöp ithalatını ve çöpün uluslararası dolaşımını engelleyen düzenlemeler yapacağız.
- Doğal afet toplanma alanlarını arttıracacağız.
- Kanal İstanbul Projesini iptal edeceğiz. Kuzey Ormanlarını muhafaza ormanı ilan edeceğiz. Kuzey Ormanlarının bütünlüğünü ve varlığını tehdit eden yapılaşmaları ortadan kaldıracacağız.
- Hayvanlara yönelik kötü muameleyi, işkenceyi ve avcılığı engellemek için yasal düzenleme yapacağız ve yaban hayatını koruyacağız.

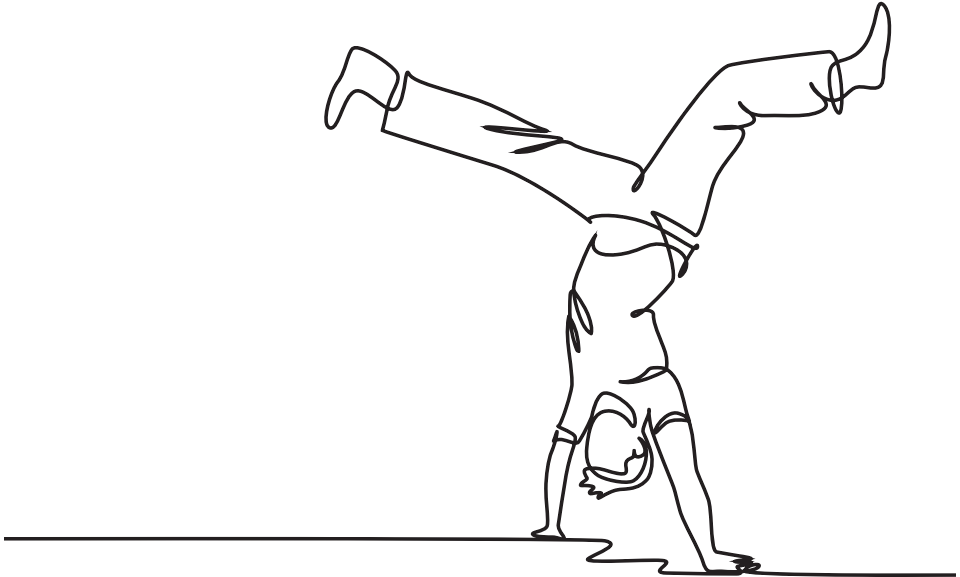
- Hayvanlara yönelik zulüm nedeniyle endüstriyel hayvancılığa son verecek, hayvanların yaşam hakkını gözeten politikalar geliştireceğiz.
- Hayvanat bahçelerini, yunus parklarını, hayvan üretimi ve satışı yapan pets-hopları kapatacağız.
- Hayvanlar üzerinde yapılan tüm deneyleri yasaklayacağız.
- Hayvan barınaklarının ıslahını sağlayacağız.
- Bakıma muhtaç hayvanlar için bakım merkezleri ile sokak hayvanları için ücretsiz sağlık merkezleri kuracağız.

YAŞAM VE KENT HAKKI İÇİN BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Kent hakkı, kentlerde ezilenlerin itiraz çığıdır, kenti değiştirme ve yeniden inşa etme hakkıdır.

Kent hakkının anayasal bir hak olarak tanınması için birlikte değiştireceğiz.

- Kentleri ekolojik ve kadınların kendilerini özgür hissedecekleri yaşam alanları haline getireceğiz.
- Kentlerde ekolojiye duyarlı toplu ulaşım araçlarını yaygınlaştıracğız.
- Rant odaklı dönüşüm politikaları yerine, kentlerin kimliğine ve iklimine

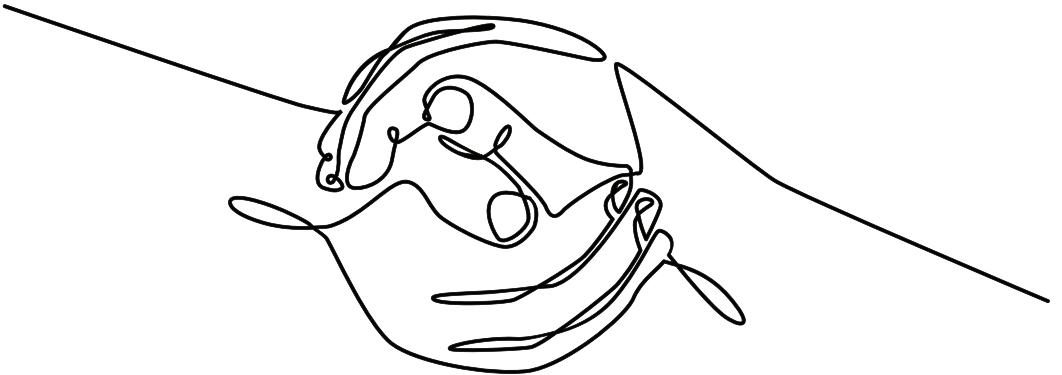

uygun, yerelin taleplerini esas alan, doğal afetlere dayanıklı kentsel dönüşüm politikalarını önceleyeceğiz. Bu kapsamda Avrupa Konseyi'nin kabul ettiği Avrupa Kentsel Şartı'nda yer alan ilkelerin uygulanması için düzenlemeler yapılmasını sağlayacağız.

- Kentleri yağmalayanlara, tarihsel ve kültürel varlıklara el koyanlara, yaşam alanlarını gasp edenlere karşı mücadeleyi ve dayanışmayı büyüteceğiz.

AFETİ FELAKETE DÖNÜŞTÜREN ÖNLEMSİZLİKTİR, BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

- Her kent için afet yönetim planı oluşturarak hayata geçireceğiz.
- Bilimsel, mali ve teknik hazırlığı esas alarak afet sonrası organizasyonu, koordinasyonu ve yönetimi güçlendireceğiz.
- Ranta dayalı politikalara son vererek ekolojik kentler inşa edecek, sosyal konut projeleri ile herkesin ev sahibi olmasını sağlayacağız.
- İmar planlarını şehirlerin anayasası olarak esas alacağız. İmar ve yapı mevzuatına uygun yapılaşmayı, kamu yararını ve halk katılımını dikkate alarak gerçekleştireceğiz. İmar affından yararlanılarak elde edilen hakların geriye dönük incelemesini yaparak gerekli yasal yaptırımları uygulayacağız.
- Deprem vergilerinin amacına uygun biçimde kullanılmasını ve depremzedelerin barınma, sağlık ve beslenme gibi temel ihtiyaçları ile asgari geçim desteğinin kamu bütçesinden karşılanmasını sağlayacağız.
- Hem deprem bölgesinde yaşamını sürdüren hem de göç eden depremzede öğrencilerin nitelikli eğitim alabilmeleri için kamu bütçesini seferber edeceğiz.

- Depremzedelerin yeni ve afetlere dayanıklı konutlara koşulsuz ve geri ödemesiz şekilde sahip olabildiğini güvence altına alacağız.
- Depremden etkilenen kadınların, başta sağlık hakkı olmak üzere, temel ihtiyaçlara erişimi için bütçe ayıracağız.
- Afetlerden korunmak ve zararları en aza indirmek için kentlerde “Afet Risk Yönetimi”ni hayata geçireceğiz.
- Kent suçunu tanımlayıp mevzuata ekleyeceğiz.
- İktidar tarafından felaket haline getirilen doğal afetin neden olduğu yıkım ve ölümlerden inşaat, ruhsat, onay aşamasında sorumlu olan herkes için mevzuattaki cezai yaptırımları arttıracacağız. Sorumluların yargılanmasının önündeki idari ve adli engelleri kaldıracacağız.
- Yapı denetiminin TMMOB ve kamu eliyle yapılmasını tekrardan sağlayacağız.
- Afet sonrası müdahalenin hantallaşmasına sebep olan merkeziyetçi yönetim anlayışına karşı yerel yönetimlerin acil müdahale inisiyatifini ve kapasitesini güçlendireceğiz.
- Deprem başta olmak üzere afet riski olan bölgeler için önleyici tedbirler alınması amacıyla merkezi yönetimin yerel yönetimlerle eş güdümlü çalışmasını sağlayacağız.
- Acil Durumlar ve Afet Bakanlığı’nı kuracağız.
- Sivil toplum örgütlerinin afet sonrası arama-kurtarma, enkaz kaldırma ve yardım dağıtımındaki rollerine dayalı toplumsal modelin yaygınlaşmasını sağlayacağız. Her yerelin kendi örgütlenmesini oluşturmasını destekleyeceğiz.
- Eğitim müfredatında afet yönetimi içerikli dersleri zorunlu hale getirecek, yetiştiklilere yönelik eğitimleri de yaygınlaştıracacağız.

BARIŞÇI BİR DIŞ POLİTİKA İÇİN BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Devletlerarası ilişkilerde insan haklarını yok sayan siyasete karşı halkların kazanımlarını esas alan dış politika için geliyoruz.

- İktidarın savaş ve çatışma politikalarına son vererek diplomasi ve müzakereye dayalı barışçı dış politikayı birlikte inşa edeceğiz.
- Ortadoğu'daki çoklu krizlerin diyalog ve müzakere ile çözülmesini sağlamak için özgürlükçü ve demokratik ilkeleri benimseyen toplumsal ve siyasi yapılarla işbirliğini güçlendireceğiz.
- Suriye'deki iç savaşın sona ermesi, demokratik bir rejimin ve anayasanın oluşması, Suriye'de yaşayan halkların kendi geleceklerini özgürce belirlemeleri için tüm gücümüzle destek olacağız.
- Türkiye'nin Suriye ve Irak'taki askeri operasyonlarına ve varlığına son vermesini ve bu ülkelerle dostluk ilişkileri içinde müzakere ve diplomasi yoluyla Kürt meselesinin çözümü için gerekli adımların atılmasını savunmaya devam edeceğiz.
- Suriye'nin normalleşmesi amacıyla tüm yaptırım kararlarının kaldırılması için elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz.
- Ortadoğu'nun temel kriz alanlarından biri olan Filistin-İsrail sorununda, BM'nin de öngördüğü biçimde, iki devletli çözüm modelini savunmaya devam edeceğiz.
- Azerbaycan ve Ermenistan halkları arasında yaşanan sorunların kalıcı çözüme kavuşması için müzakereyi teşvik edeceğiz ve barış için atılan her adıma destek olacağız.
- Ukrayna-Rusya savaşında bölgesel istikrara ve barışa katkı sunmak amacıyla taraflar arasında diplomasinin etkin yürütülmesini ve savaşın sona ermesini teşvik edeceğiz.
- Yunanistan ile Ege Adaları konusunda yaşanan sorunun diyalog ve müzakere yoluyla çözümünü savunmaya devam edeceğiz.
- Kıbrıslı Türk ve Rum halklarının Ada'nın bölünmüşlüğüne son vermek ve siyasal çözümü sağlamak için ortaya koydukları çabaları desteklemeye devam edeceğiz.
- Ortadoğu ve Kuzey Afrika başta olmak üzere, Kafkasya ve Doğu Akdeniz'de AKP-MHP iktidarının neden olduğu gerilimlere son vererek barışçı politikalara ve diplomasiye öncelik vereceğiz.

YURT DIŞINDAKİ YURTTAŞLARIN SORUNLARINI ÇÖZECEĞİZ

Yurt dışına geçimini sağlamak için veya siyasi nedenlerle göçmek zorunda kalan yurttaőları sadece bir oy deposu olarak görmeyecek, sorunlarını çözmek için çalışacağız.

- Siyasi nedenlerle yurt dışına çıkmak zorunda kalanların geri dönüşünün önündeki engelleri kaldıracağız. Mağduriyetlerini tazmin edeceğız. Yurt dışında yaşıayanlar hakkında sosyal medya kullanımı, gösteri yürüyüşü vb. nedenlerle açılan politik davalara son vereceğız.
- Siyasi nedenlerle vatandaşlıktan çıkarılanların haklarını iade edeceğız.
- Büyükelçilik ve konsoloslukların Türkiye kökenlilerin iş ve işlemlerini tarafsız ve eşit şekilde yapmasını sağlayacağız.
- Çifte vergilendirme, emeklilik, sosyal koruma gibi konularda haksızlıkları giderecek, yurt dışında yaşıayanların mağdur olmasını engelleyecek düzenlemeleri yapacağız.
- Çifte vatandaşlık durumunda yaşanan askerlik hizmeti sorunlarına, dövizle askerliğe ve askerlik ertelemesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yurttaőlarımız lehine hayata geçireceğız.
- Yurt dışında yaşıayanların TBMM’de temsili için seçim bölgeleri oluşturacağız.

Diğer ölkelerin hükümetleriyle ortak çalışma gerektiren;

- ana dilde eğitim,
- çifte vatandaşlık,
- ırkçılık ve ayrımcılıkla mücadele,
- cinsiyet ayrımcılığı ve kadına karşı şiddetle mücadele konularında gerekli diplomatik girişimleri hemen başlatacağız.

GÖÇMEN VE MÜLTECİLERİN HAKLARINI SAVUNMAK İÇİN BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

Mülteci ve göçmenlere yönelik ırkçılıkla mücadele ederek, ülkede yaşayan herkesin insanca yaşam hakkını savunmak, eşit ve birlikte yaşamı güvence altına almak için **buradayız!** Göçmen ve mültecileri hedefleyen ve bir insanlık suçu olan ırkçılığı ve yabancı düşmanlığını körükleyen anlayışlara karşı, bu topraklarda yaşayan herkesin haklarını savunmak için **Birlikte Değiştireceğiz.**

- Sığınmak zorunda kalan ve göç eden herkesin temel sosyal haklardan yararlanması, can ve mal güvenliklerinin sağlanması için gerekli düzenlemeleri yapacağız.
- Cenevre Sözleşmesi'ndeki coğrafi şart nedeniyle iltica hakkının engellenmesine son vereceğiz.
- Göçmen ve mülteci politikasında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere, uluslararası sözleşmeleri esas alacak, hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığı ilkesiyle hareket edeceğiz.
- İnsan hakları ihlali ve suç olan zorla geri göndermenin önünü açan geçici koruma statüsü yerine güvence sunan iltica hakkının önünü açacağız.
- İnsanlık dışı uygulamaların olduğu Geri Gönderme Merkezleri'nde yaşanan hukuksuzluklara son vereceğiz.
- Avrupa Birliği ve Türkiye arasında, insan hakları ve değerlerinin pazarlık konusu yapılmasına karşı çıkacağız.
- Göç İdaresi Başkanlığı yerine Göç ve Mülteci Bakanlığı kuracağız.
- Kamuda çok dillilik ilkesini hayata geçirerek göçmen ve mültecilerin önündeki dil engelini kaldıracacağız.
- Göçmen ve mültecilerin güvencesiz ve ucuz işgücü olarak çalıştırılmasına karşı adalet ilkesiyle istihdam koşullarını düzenleyip çalışma izni ve sendikal örgütlenme haklarını güvence altına alacağız.
- Göçmen ve mülteciler üzerinden yaygınlaştırılan çocuk işçiliğini sonlandırmak amacıyla acil eylem planı hazırlayacağız.
- Göçmen ve mülteci çocukların anadillerinde eğitim almasını sağlayacağız.

**YEŞİL SOL
PARTİ**